

Metodické usmernenie k zákonu č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov

Úrad vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) podľa § 7a ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 184/1999 Z. z.“) v spolupráci s odbornou komisiou¹ na aplikáciu zákona o jazykoch národnostných menšín vydáva nasledovné metodické usmernenie k zákonu č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov (ďalej len „metodické usmernenie“):

Čl. I

Účel a rozsah použitia metodického usmernenia

1. Účelom metodického usmernenia je poskytnúť súhrnné informácie a metodické odporúčania spojené s používaním jazykov národnostných menšín najmä pre:

- a) občanov Slovenskej republiky (ďalej aj ako „SR“), ktorí sú osobami patriacimi k národnostným menšinám;
- b) miestne orgány štátnej správy so sídlom v obci, v ktorej sa podľa zákona č. 184/1999 Z. z. používa jazyk národnostnej menšiny;
- c) orgány územnej samosprávy so sídlom v obci, v ktorej sa podľa zákona č. 184/1999 Z. z. používa jazyk národnostnej menšiny;
- d) právnické osoby zriadené územnou samosprávou v obci, v ktorej sa podľa zákona č. 184/1999 Z. z. používa jazyk národnostnej menšiny;
- e) organizačné zložky bezpečnostných a záchranných zborov v obci, v ktorej sa podľa zákona č. 184/1999 Z. z. používa jazyk národnostnej menšiny;
- f) podnikateľské subjekty v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) až d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov.

2. Metodické usmernenie plní v podľa § 7a ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. úlohu praktickej príručky pri riešení konkrétnych otázok z aplikačnej praxe zákona č. 184/1999 Z. z., podľa ktorého úrad vlády poskytuje odbornú a metodickú pomoc orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní tohto zákona.

3. Pod pojmom „odborná a metodická pomoc“ sa rozumie činnosť úradu vlády vykonávaná s cieľom napomáhať vykonávanie zákona č. 184/1999 Z. z.

4. Tam, kde sa v ustanoveniach tohto metodického usmernenia používa označenie osoby v mužskom rode, primerane a podľa vhodnosti sa tým má na myslí aj označenie osoby v ženskom rode.

Čl. II

Predmet a členenie zákona č. 184/1999 Z. z.

1. Predmetom zákona č. 184/1999 Z. z. je stanovenie podmienok používania jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku a v oblastiach upravených týmto zákonom.

¹ Odborná komisia pre aplikáciu zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín, ktorá bola zriadená Úradom vlády SR podľa §7a ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín 14. decembra 2012.

2. Zákon č. 184/1999 Z. z. sa člení nasledovne:

- § 1 ods. 1 – vymedzenie osobnej pôsobnosti zákona a účelu zákona;
- § 1 ods. 2 – vymedzenie pojmu jazyk národnostnej menšiny;
- § 2 – používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku;
- § 3 ods. 1 a 2 – používanie jazyka národnostnej menšiny na rokovaní orgánov verejnej správy;
- § 3 ods. 3 – používanie jazyka národnostnej menšiny pri vedení kroniky obce;
- § 3 ods. 4 – používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnej agende;
- § 4 – označenia v jazyku národnostnej menšiny;
- § 4a – miestne referendum o zmene označenia obce;
- § 5 ods. 1 a 2 – používanie jazyka národnostnej menšiny v konaní pred súdmi a v oblastiach predškolskej výchovy, základných škôl, stredných škôl a kultúry;
- § 5 ods. 3 – používanie jazyka národnostnej menšiny v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb alebo zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately;
- § 5a – informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny;
- § 5b – rozširovanie a prijímanie informácií v jazyku národnostnej menšiny;
- § 7 ods. 1 a 2 – používanie jazyka národnostnej menšiny orgánmi verejnej správy a ich povinnosti;
- § 7 ods. 3 – používanie jazyka národnostnej menšiny v služobnom styku v obecnej polícii;
- § 7 ods. 4 – používanie jazyka národnostnej menšiny pri komunikácii s príslušníkmi ozbrojených síl SR, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a obecnej polície;
- § 7a – právomoci úradu vlády v oblasti používania jazykov národnostných menšín;
- § 7b – správne delikty v oblasti používania jazyka národnostnej menšiny;
- § 7c a § 7d – spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia;
- § 8 a 8a – zrušovacie ustanovenia.

Čl. III

Vzťahy k iným právnym predpisom

1. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ustanovuje:

- v čl. 6 ods. 2, že „Používanie iných jazykov než štátneho jazyka v úradnom styku ustanoví zákon“;
- v čl. 34 ods. 1, že „Občanom tvoriacim v SR národnostné menšiny alebo etnické skupiny sa zaručuje všestranný rozvoj, najmä právo spoločne s inými príslušníkmi národnostnej menšiny alebo skupiny rozvíjať vlastnú kultúru, právo rozširovať a prijímať informácie v ich materinskom jazyku, združovať sa v národnostných združeniach, zakladať a udržiavať vzdelávacie a kultúrne inštitúcie. Podrobnosti ustanoví zákon.“;
- v čl. 34 ods. 2 písm. a) až c), že „Občanom patriacim k národnostným menšinám alebo etnickým skupinám sa za podmienok ustanovených zákonom zaručuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na vzdelanie v ich jazyku, právo používať ich jazyk v úradnom styku a právo zúčastňovať sa na riešení vecí týkajúcich sa národnostných menšín a etnických skupín“.

Zákonom v zmysle čl. 6 ods. 2 a čl. 34 ods. 1 ústavy sa rozumie zákon č. 184/1999 Z. z.

2. K medzinárodným zmluvám, ktorými je SR viazaná patrí v oblasti postavenia a práv príslušníkov národnostných menšín najmä:

- Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 160/1998 Z. z.);
- Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 588/2001 Z. z.) (ďalej aj ako „jazyková charta“);
- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach (vyhláška Ministerstva zahraničných vecí č. 120/1976 Zb.).

3. Ústava v čl. 6 ods. 1 ustanovuje, že „Na území Slovenskej republiky je štátnym jazykom slovenský jazyk.“ Používanie štátneho jazyka SR upravuje zákon č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom jazyku“). Podľa § 1 ods. 2 zákona o štátnom jazyku má štátny jazyk prednosť pred ostatnými jazykmi používanými na území SR. Vzťah štátneho jazyka a iných jazykov upravujú ďalšie jednotlivé ustanovenia zákona o štátnom jazyku.

4. Podľa § 1 ods. 4 zákona o štátnom jazyku sa na používanie jazykov národnostných menšín a etnických skupín vzťahujú osobitné predpisy², ak tento zákon neustanovuje inak. To znamená, že ak zákon o štátnom jazyku ustanovuje, že používanie jazyka národnostnej menšiny v danej oblasti upravuje osobitný zákon, postupuje sa podľa tohto osobitného zákona.

5. Vzťah štátneho jazyka a iných jazykov upravujú aj ďalšie ustanovenia zákona o štátnom jazyku napríklad § 3 ods. 2 písm. a) zákona o štátnom jazyku, ktorý odkazuje na osobitné predpisy: „V štátnom jazyku sa vydávajú zákony, nariadenia vlády a ostatné všeobecné záväzné právne predpisy vrátane predpisov orgánov územnej samosprávy, rozhodnutia a iné verejné listiny; tým nie je dotknuté používanie jazykov národnostných menšín a používanie cudzích jazykov podľa osobitných predpisov“.

6. Oblasť používania jazykov národnostných menšín upravujú ďalšie osobitné zákony, na ktoré odkazuje zákon o štátnom jazyku. Sumár takýchto osobitných zákonov je uvedený v tabuľke č. 1.

² Napríklad:

- § 155 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok;
- zákon č. 191/1994 Z. z. o označovaní obcí v jazyku národnostných menšín (novela zákona č. 184/1999 Z. z. účinná od 1. júla 2011, zrušila zákon č. 191/1994 Z. z. o označovaní obcí v jazyku národnostných menšín (tzv. tabuľkový zákon), ktorý obsahoval zoznam označení obcí v jazykoch národnostných menšín. Používanie označení obcí v jazykoch národnostných menšín upravuje od 1. júla 2011 zákon č. 184/1999 Z. z. a od 1. januára 2012 nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 221/1999 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 534/2011 Z. z. Predmetnou novelou nariadenia vlády č. 221/1999 Z. z. sa k jednotlivým názvom obcí pripojili ich označenia v jazykoch národnostných menšín. Tým sa ustanovil nový oficiálny zoznam označení obcí v jazykoch národnostných menšín);
- zákon č. 184/1999 Z. z.;
- § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov; § 2 ods. 20 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok;
- § 2 ods. 2 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon);
- § 11 ods. 2, § 12 ods. 3 a § 18 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tabuľka č. 1: Sumár ustanovení zákona o štátnom jazyku vrátane odkazov na osobitné predpisy

Ustanovenie zákona o štátnom jazyku	Oblasť	Odkaz na osobitný predpis
§ 1 ods. 4	Používanie jazykov národnostných menšín a etnických skupín	Napríklad zákon č. 184/1999 Z. z. § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 2 ods. 20 Trestného poriadku, § 2 ods. 2 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon), § 11 ods. 2, § 12 ods. 3 a § 18 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. školského zákona
§ 3 ods. 1	Úradný styk	Zákon č. 184/1999 Z. z.
§ 3 ods. 2 písm. a)	Vydávanie predpisov orgánov územnej samosprávy, rozhodnutí a iných verejných listín	Napríklad zákon č. 184/1999 Z. z., školský zákon
§ 3 ods. 2 písm. b)	Rokovania v orgánoch a právnických osobách	§ 3 ods. 1 a 2 zákona č. 184/1999 Z. z.
§ 3 ods. 2 písm. c)	Úradná agenda	Zákon č. 184/1999 Z. z.
§ 3 ods. 2 písm. d)	Vedenie kroniky obcí	§ 3 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z.
§ 3 ods. 3	Informačné systémy	Napríklad § 3 ods. 6 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 24/2007 Z. z.
§ 3 ods. 5	Používanie mena a priezviska	§ 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 300/1993 Z. z. v znení zákona č. 344/2007 Z. z.
§ 3a	Používanie geografických názvov	Zákon č. 184/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.
§ 4 ods. 1	Vyučovací jazyk a skúšobný jazyk	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 4 ods. 3	Pedagogická dokumentácia	§ 12 ods. 5 a § 11 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.
§ 4 ods. 4	Vydávanie a používanie učebníc a učebných textov	§ 13 zákona č. 245/2008 Z. z.
§ 5 ods. 1	Vysielanie rozhlasovej a televíznej programovej služby	§ 3 písm. i) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii

		a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov, § 5 ods. 1 písm. b), g) a m) zákona č. 532/2010 Z. z., o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 17 ods. 5 zákona č. 343/2007 Z. z. o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávaní audiovizuálnych diel, multimediálnych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon)
§ 5 ods. 2	Vysielanie audiovizuálnych diel určených maloletým do 12 rokov	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 5 ods. 3	Licencia na vysielanie programovej služby	§ 47 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov. § 27 zákona č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní) v znení zákona č. 373/2013 Z. z.
§ 5 ods. 5	Periodická tlač, agentúrne spravodajstvo, neperiodická publikácia	§ 2 ods. 8 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnožení audiovizuálnych diel a zákon č. 184/1999 Z. z.
§ 5 ods. 6	Príležitostné tlačoviny určené pre verejnosť na kultúrne účely, katalógy galérií, múzeí, knižníc, programy kín, divadiel, koncertov a ostatných kultúrnych podujatí	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 5 ods. 7	Kultúrne a výchovno-vzdelávacie podujatia	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 5 ods. 8	Nápisy na pamätníkoch, pomníkoch	§ 2 ods. 2 zákona č. 184/1999

	a pamätných tabuliach	Z. z.
§ 7 ods. 2	Súdne konanie, správne konanie a konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní	Napríklad § 155 ods. 1 <i>Civilného sporového poriadku</i> , zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 ods. 20 <i>Trestného poriadku</i>
§ 8 ods. 2	Písomné právne úkony v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu ³	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 8 ods. 3	Účtovníctvo, vyhotovovanie účtovnej závierky, technickej dokumentácie, stanov združení, spolkov, politických strán, politických hnutí a obchodných spoločností	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 8 ods. 4	Komunikácia personálu zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb	§ 2 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z.
§ 8 ods. 5	Zmluvy upravujúce záväzkové vzťahy	Uvedené ustanovenie neodkazuje na osobitný predpis
§ 8 ods. 6	Nápisy, reklamy a oznamy určených na informovanie verejnosti	§ 2 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z.

7. Pravidlá používania jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku okrem zákona č. 184/1999 Z. z. a zákona o štátnom jazyku upravujú aj ďalšie právne predpisy v nadväznosti na medzinárodné dohody, ktorými je SR viazaná, ako aj osobitné zákony. Sumár osobitných zákonov a oblastí, ktorých sa týkajú je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2: Sumár osobitných zákonov a oblastí, ktorých sa tieto zákony týkajú

Ustanovenie a názov právneho predpisu	Oblasť
§ 155 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok	Občianske súdne konanie
§ 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok	Občianske súdne konanie
§ 54 ods. 1 a 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok	Občianske súdne konanie
§ 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Vysielanie Rozhlasu a televízie Slovenska

³ V § 8 ods. 2 zákona o štátnom jazyku priamo upravuje používanie iných jazykov (t. j. aj menšinových jazykov): „Písomné právne úkony v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu sa vyhotovujú v štátnom jazyku; popri znení v štátnom jazyku sa môže vyhotoviť aj obsahovo totožné znenie v inom jazyku.“

§ 2 ods. 20 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok	Trestné konanie
§ 2 ods. 2 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon)	Periodická tlač
§ 11 ods. 2, § 12 ods. 3 a § 18 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Školstvo
§ 5 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností	Postavenie cirkví
§ 23 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov	Konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky
§ 2 ods. 1 zákona NR SR č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov	Používanie mena a priezviska
§ 16 a § 19 ods. 3 a 4 zákona NR SR č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov	Používanie mena a priezviska v matrikách
§ 2 ods. 8 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel	Povinné výtlačky periodických a neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel
§ 6 ods. 5 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií)	Slobodný prístup k informáciám
§ 3 písm. k) bod 5, § 6a ods. 1 písm. j) bod 5, § 16 ods. 3 písm. e), zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách	Vysielanie v jazykoch národnostných menšín
Zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov	Voľby ⁴
Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov	Správne konanie

Čl. IV

Základné pojmy zákona č. 184/1999 Z. z.

1. Občan Slovenskej republiky

Zákon č. 184/1999 Z. z. priznáva právo na používanie jazyka národnostnej menšiny občanovi SR⁵ (§ 1 ods. 1), ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine.

⁴ Zákon č. 180/2014 Z. z. upravuje podmienky výkonu volebného práva a organizáciu volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do Európskeho parlamentu, volieb prezidenta Slovenskej republiky, ľudového hlasovania o odvolaní prezidenta Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a spôsob vykonania referenda vyhláseného podľa článku 93 až 99 ústavy.

⁵ čl. 51 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky a zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

2. Príslušnosť k národnostnej menšine

Podľa čl. 12 ods. 3 ústavy má každý právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti. Zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodnňovaniu. Podľa čl. 33 ústavy nesmie byť príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine nikomu na ujmu. Uplatňovanie práva na používanie jazyka národnostnej menšiny predpokladá príslušnosť občana k národnostnej menšine, pričom každý občan má právo rozhodovať o svojej národnosti na základe vlastnej vôle.

3. Jazyk národnostnej menšiny

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. sa jazykom národnostnej menšiny na účely tohto zákona rozumie kodifikovaný alebo štandardizovaný jazyk tradične používaný na území SR jej občanmi patriacimi k národnostnej menšine, ktorý je odlišný od štátneho jazyka; jazykom národnostnej menšiny je bulharský jazyk, český jazyk, chorvátsky jazyk, maďarský jazyk, nemecký jazyk, poľský jazyk, rómsky jazyk, rusínsky jazyk a ukrajinský jazyk.

Výpočet jazykov národnostných menšín je totožný s výpočtom vo vyhlásení, ktoré SR urobila pri uložení ratifikačnej listiny k Európskej charte regionálnych alebo menšinových jazykov a je plne v súlade s týmto medzinárodným dokumentom a ktorý je uvedený v Oznámení č. 588/2001 Ministerstva zahraničných vecí SR. V súlade s oznámením sú podľa článku 3 ods. 1 charty „regionálnymi alebo menšinovými jazykmi“ v SR jazyky: bulharský, český, chorvátsky, maďarský, nemecký, poľský, rómsky, rusínsky a ukrajinský⁶. V roku 2015 bola listom stáleho predstaviteľa SR pri Rade Európy notifikovaná generálnemu tajomníkovi Rady Európy informácia o uznaní ruského jazyka a srbského jazyka za menšinové jazyky v SR v zmysle časti II jazykovej charty⁷.

Nariadenie vlády SR č. 221/1999 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania SR patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva (ďalej len „nariadenie č. 221/1999 Z. z.“) vymenúva v súlade s výsledkami Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 1991 obce, ktoré spĺňajú tieto kritériá vo vzťahu k:

- maďarskej národnostnej menšine;
- ukrajinskej národnostnej menšine;
- rusínskej národnostnej menšine;
- rómskej národnostnej menšine a
- nemeckej národnostnej menšine.

V zmysle § 2 ods. 9 zákona č. 184/1999 Z. z. používanie českého jazyka upravuje § 3 ods. 4 zákona o štátnom jazyku⁸.

⁶ Parlamentná tlač č. 918/2001 Návrh na vyslovenie súhlasu NR SR s Európskou chartou regionálnych alebo menšinových jazykov.

⁷ Na základe návrhu zástupcu srbskej národnostnej menšiny a zástupcu ruskej národnostnej menšiny Výbor pre národnostné menšiny a etnické skupiny inicioval proces uznania ruského a srbského jazyka za menšinové jazyky v Slovenskej republike v zmysle jazykovej charty, ktorý prostredníctvom Úradu splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny viedol k úspešnej finalizácii celého procesu. V tejto súvislosti bola uznesením vlády SR č. 618/2015 uložená úloha podpredsedovi vlády a ministrom zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky notifikovať generálnemu tajomníkovi Rady Európy uznanie ruského jazyka a srbského jazyka za menšinové jazyky v Slovenskej republike v zmysle časti II jazykovej charty. Informácia o uznaní ruského jazyka a srbského jazyka za menšinové jazyky v Slovenskej republike v zmysle časti II jazykovej charty bola v zmysle uvedeného uznesenia notifikovaná generálnemu tajomníkovi Rady Európy listom stáleho predstaviteľa SR pri Rade Európy 25. novembra 2015. Vyhlásenie Slovenskej republiky bolo zaregistrované Sekretariátom generálneho tajomníka Rady Európy 27. novembra 2015. Pozri: <http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>.

⁸ „Fyzická osoba a právnická osoba v úradnom styku s orgánom podľa odseku 1 a v úradnom styku s právnickou osobou podľa odseku 1 používa štátny jazyk, ak tento zákon, osobitný predpis alebo medzinárodná zmluva, ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, neustanovuje inak. Osoba, ktorej materinským jazykom je jazyk spĺňajúci požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka, môže v úradnom styku s

4. Kodifikovaný jazyk

Jazykom národnostnej menšiny sa na účely zákona č. 184/1999 Z. z. rozumie kodifikovaný alebo štandardizovaný jazyk tradične používaný na území SR jej občanmi patriacimi k národnostnej menšine, ktorý je odlišný od štátneho jazyka. Kodifikovaný jazyk je vedecké poznanie normy spisovného jazyka, ktoré je zachytené v príručkách a prijímané používateľmi jazyka v istom období ako záväzné⁹.

Povinné subjekty používajú spravidla kodifikovanú podobu jazyka¹⁰. Občania patriaci k národnostným menšinám používajú jazyky národnostných menšín v podobe tradične používanej na území SR. Použitie nespisovných jazykových prostriedkov alebo použitie iných (napríklad slovenských) prvkov v kontexte jazyka národnostnej menšiny však nevyučuje, aby sa komunikácia považovala za komunikáciu v jazyku národnostnej menšiny.

5. Štandardizovaný jazyk

Okrem kodifikovaného jazyka zákon č. 184/1999 Z. z. uvádza aj štandardizovaný jazyk. Nie všetky jazyky v SR, ktoré uvádza zákona č. 184/1999 Z. z., majú kodifikovanú podobu. To sa vzťahuje najmä na rómsky jazyk, ktorý bol štandardizovaný 29. júna 2008 v Bratislave. V rámci procesu štandardizácie bola pri Úrade splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity koncom roka 1999 zriadená Koordinačná rada pre rómsky jazyk a literatúru pri Katedre rómskej kultúry Univerzity Konštantína filozofa v Nitre, ktorá postupne za účasti ďalších expertov pripravila štandardizáciu rómskeho jazyka na základe východoslovenskej rómčiny. V súlade so zákonom č. 184/1999 Z. z., ak je k dispozícii štandardizovaná podoba menšinového jazyka, používa sa spravidla táto štandardizovaná podoba.

6. Štátny jazyk

Podľa čl. 6 ods. 1 ústavy a § 1 ods. 1 zákona o štátnom jazyku je štátnym jazykom na území SR slovenský jazyk. Podľa § 1 ods. 4 zákona o štátnom jazyku sa na používanie jazykov národnostných menšín a etnických skupín vzťahujú osobitné predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 11 zákona o štátnom jazyku, štátnym jazykom sa rozumie slovenský jazyk v kodifikovanej podobe podľa § 2 ods. 2; tým sa nevyučuje používanie inojazyčných nových odborných pojmov, termínov alebo pomenovaní nových skutočností, na ktoré sa ešte neustálil a nekodifikoval v štátnom jazyku vhodný rovnocenný výraz, ako aj používanie nespisovných jazykových prostriedkov, ak ide o ich funkčné využitie, najmä v umeleckej tvorbe a v publicistike. Podľa § 2 ods. 2 zákona o štátnom jazyku, kodifikovanú podobu štátneho jazyka na podnet odborných slovakistických výskumných pracovísk a odborníkov v oblasti štátneho jazyka schvaľuje a zverejňuje Ministerstvo kultúry SR na svojom webovom sídle.

7. Úradný styk

orgánom podľa odseku 1 a v úradnom styku s právnickou osobou podľa odseku 1 používať svoj materinský jazyk. Orgány a právnické osoby podľa odseku 1 sú povinné prijať listinu v jazyku spĺňajúcom požiadavku základnej zrozumiteľnosti z hľadiska štátneho jazyka, ak ide o listinu vydanú alebo overenú príslušnými orgánmi Českej republiky.“

⁹ Pozri: <http://slovníky.juls.savba.sk>, výsledky hľadania pre pojem „kodifikácia“ v kontexte lingvistiky.

¹⁰ Ide napríklad o jazyky tých národnostných menšín s materskou krajinou, ktoré disponujú kodifikovanou podobou jazyka, teda o maďarský, ukrajinský a nemecký jazyk. Rovnako rusínsky jazyk má svoju kodifikovanú podobu, keďže 27. januára 1995 sa v Bratislave uskutočnil akt kodifikácie rusínskeho spisovného jazyka na Slovensku (Plišková Anna: Rusínsky jazyk na Slovensku: náčrt vývoja a súčasné problémy. Metodicko-pedagogické centrum v Prešove. 2007. Dostupné na: http://www.unipo.sk/public/media/11525/Rusinsky_jazyk_na_Slovensku.pdf).

Úradným stykom sa rozumie súhrn činností a úkonov štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy, územnou samosprávou zriadených právnických osôb, zamestnancov a štátnych zamestnancov týchto orgánov a právnických osôb, príslušníkov ozbrojených síl SR, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov a hasičských jednotiek pri výkone ich úradných povinností, pri ústnej alebo písomnej komunikácii s občanmi a pri vybavovaní úradných vecí.

Zákon č. 184/1999 Z. z. v § 2 ods. 3 rozlišuje medzi ústnym úradným stykom a písomným úradným stykom. Ústnym úradným stykom sa rozumie napríklad ústne podanie, ústne požiadanie o informáciu, výpoveď v rámci správneho konania. Ústny úradný styk môže prebiehať osobne alebo telefonicky. Písomným úradným stykom sa rozumie predloženie podaní, dôkazov alebo iných listín orgánu verejnej správy, ako aj odpoveď orgánu verejnej správy podaná písomne, vo forme verejnej listiny alebo iného dokumentu. Za písomnú komunikáciu sa považuje aj komunikácia faxom, e-mailom, telefaxom alebo telegraficky (bez ohľadu na to, či takéto podanie treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice).

8. Úradná agenda

Úradnou agendou sa rozumie súhrn administratívnych úkonov a materiálov týkajúcich sa úradnej činnosti orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy a samosprávou zriadených právnických osôb. Do úradnej agendy v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. patria najmä zápisnice, uznesenia, štatistiky, evidencie, úradné záznamy, bilancie, informácie určené pre verejnosť a agenda cirkví a náboženských spoločností určená pre verejnosť, okrem matriky.

9. Orgán verejnej správy

Zákon č. 184/1999 Z. z. ustanovuje povinnosti v oblasti používania jazykov národnostných menšín pre orgány verejnej správy v obciach vymedzených zákonom č. 184/1999 Z. z. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. sa za orgány verejnej správy považujú orgány miestnej štátnej správy, orgány územnej samosprávy a územnou samosprávou zriadené právnické osoby. Za orgány miestnej štátnej správy sa považujú tie orgány, o ktorých osobitný zákon ustanovuje, že vykonávajú štátnu správu, pričom nejde o ústredné orgány štátnej správy alebo o orgány štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou.

Zákon č. 184/1999 Z. z. neodvodzuje právo občanov SR patriacich k národnostnej menšine používať jazyk národnostnej menšiny pred orgánom miestnej štátnej správy od miesta sídla príslušného orgánu, ale od miesta komunikácie. Ak je miestom komunikácie obec, ktorá sa nachádza v zozname uvedenom v nariadení č. 221/1999 Z. z. právo v súlade s § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. používať v písomnej a ústnej komunikácii jazyk národnostnej menšiny a orgán verejnej správy, ktorý je adresátom komunikácie, je tiež povinný postupovať v súlade s § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z.

Z uvedeného vyplýva, že ak sa organizačná zložka orgánu štátnej správy nachádza v obci, ktorá je uvedená v zozname podľa nariadenia č. 221/1999 Z. z., považuje sa za orgán verejnej správy podľa § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z.¹¹

V súčinnosti s Ministerstvom vnútra SR, Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvom financií SR v spolupráci s Finančným riaditeľstvom SR, Ministerstvom zdravotníctva SR a Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR boli identifikované orgány štátnej správy a ich organizačné zložky, v ktorých sa popri štátnom jazyku v úradnom styku používa i jazyk národnostnej menšiny. Ide o 13 okresných úradov, 16 daňových úradov, 6 colných úradov, 23 úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, 8 regionálnych veterinárnych a

¹¹ Pozri: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/spravy-a-koncepcne-materialy/> časť Správa o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky za obdobie rokov 2015 - 2016

potravinových správ, 6 regionálnych úradov verejného zdravotníctva a 5 štátnych archívov (podrobný zoznam je uvedený v prílohe č. 1).

V súlade s § 2 ods. 6 zákona č. 184/1999 Z. z. sa označenie orgánu verejnej správy umiestnené na budovách v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. uvádza popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny. Zároveň podľa § 4 ods. 1 tohto zákona sa popri názve obce v štátnom jazyku uvádza aj označenie obce v jazyku národnostnej menšiny na budovách orgánov verejnej správy. Označenia jednotlivých orgánov verejnej správy, na ktoré sa táto povinnosť vzťahuje, sú uvedené v prílohe č. 1 tohto metodického usmernenia. Odborné terminologické slovníky zverejnené na webovom sídle splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny obsahujú aj preklady názvov niektorých orgánov verejnej správy.

10. Obec

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok SR; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami¹². Obec zriaďuje, zrušuje, rozdeľuje alebo obce zlučuje vláda nariadením. Rozhodnúť o tom možno iba so súhlasom obce a na základe stanoviska okresného úradu v sídle kraja, v ktorého územnom obvode sa obec nachádza¹³.

V zmysle § 1a ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov a § 2 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 401/1990 Zb. o meste Košice v znení neskorších predpisov sa vo vymedzenom rozsahu za obec považuje aj mestská časť hlavného mesta SR Bratislava a mestská časť mesta Košice.

11. Právnická osoba zriadená územnou samosprávou

Právnickou osobou zriadenou územnou samosprávou sa rozumie rozpočtová organizácia a príspevková organizácia. Používanie jazyka národnostnej menšiny právnickými osobami, pôsobiacimi v oblasti predškolskej výchovy, základných škôl, stredných škôl a kultúry podľa § 5 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z., ako aj právnickými osobami v oblasti zdravotníckych, sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, upravujú osobitné zákony.

12. Fyzická osoba – podnikateľ

V zmysle § 2 zákona č. 455/1991 Z. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) sa živnosťou rozumie sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, s cieľom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom. Podľa § 5 tohto zákona môže živnosť prevádzkovať fyzická osoba (živnostník), ak splní podmienky ustanovené týmto zákonom. Na účely tohto zákona sa slovenskou fyzickou osobou rozumie fyzická osoba s bydliskom, ktorým treba rozumieť trvalý pobyt na území Slovenskej republiky.

13. Podanie

Podaním sa rozumie úkon občana smerujúci k orgánu verejnej správy v určitej úradnej veci. Podaním sa môže konanie začínať a podanie možno podať aj v rámci prebiehajúceho konania. Náležitosti podania upravuje všeobecný predpis o správnom konaní¹⁴ alebo osobitné zákony. Napríklad, ak občan SR začne konanie vo veci zmeny mena či priezviska, postupuje v zmysle zákona o matrikách. V prípade založenia, zrušenia alebo prerušenia živnosti sa postupuje

¹² § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

¹³ § 2 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

¹⁴ § 19 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

v súlade so živnostenským zákonom, pri predkladaní žiadosti o povolenie stavby sa postupuje v zmysle stavebného zákona atď.¹⁵

14. Odpoveď na podanie

Odpoveď na podanie je úkon orgánu verejnej správy v následnej komunikácii s občanom, ktorý je reakciou na podanie občana. Odpoveďou na podanie nie je len odpoveď, ktorou sa vec vybaví, ale aj všetky priebežné úkony orgánu verejnej správy v komunikácii s občanom. Odpoveď na podanie môže byť ústna alebo písomná.

15. Verejná listina

Verejnou listinou sa rozumie písomnosť vydaná na základe zákona štátnym orgánom alebo iným orgánom verejnej moci v rámci jeho pôsobnosti, ktorá zakladá, mení alebo ruší práva alebo povinnosti alebo osvedčuje ich vznik, zmenu alebo zánik, alebo osvedčuje totožnosť osoby alebo veci, ich stav, vlastnosti alebo spôsobilosť alebo právom chránené záujmy¹⁶, ako aj listina, ktorá je osobitným predpisom vyhlásená za verejnú¹⁷.

Za verejné listiny sa považujú napríklad rozhodnutia vydané v správnom konaní, občianske preukazy, cestovné pasy, doklady o získanom vzdelaní, ale aj ďalšie úradné dokumenty vydávané orgánmi verejnej správy, napríklad stavebné povolenie, potvrdenie o trvalom pobyte, ako aj rôzne iné potvrdenia, povolenia, oprávnenia, vyhlásenia, vyjadrenia, osvedčenia, preukazy a podobne.

16. Rovnopis

Rovnopis je jeden z viacerých exemplárov tej istej listiny, ktorý má všetky náležitosti ako ostatné exempláre a má rovnakú právnu relevanciu ako ostatné exempláre tejto listiny.

17. Úradný formulár

Úradným formulárom podľa zákona č. 184/1999 Z. z. o sa rozumie dokument – nevyplnené tlačivo, blanketa – pripravený orgánom verejnej správy, do ktorého potrebné údaje vyplní občan SR. Úradný formulár môže byť pripravovaný centrálnne – ústredným orgánom štátnej správy a distribuovaný orgánom miestnej štátnej správy alebo priamo orgánom verejnej správy. Vzor úradného formulára môže byť určený všeobecne záväzným právnym predpisom alebo priamo orgánom verejnej správy.

18. Účastníci konania a osoby zúčastnené na konaní

Osoby zúčastnené na konaní sú účastníci konania, zúčastnené osoby a iné osoby, ktorých sa konanie týka. V osobitnom prípade môže ísť o správne konanie. V zmysle druhej časti tretieho oddielu (§ 14 až 15a) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „správny poriadok“), účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak. Účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva.

¹⁵ Napríklad zákon č. 154/1994 Z. z. o matrikách, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon), zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)

¹⁶ § 131 ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

¹⁷ Napríklad zákon č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zúčastnenou osobou je iná osoba, ktorá na základe zákona má právo zúčastniť sa konania alebo jej časti.

19. Názov obce

Obec a jej časť má svoj názov. Názov obce a jej časti sa uvádza v štátnom jazyku. Označenie obce v inom jazyku upravuje zákon č. 184/1999 Z. z. Názov obce určuje alebo mení vláda SR nariadením; názov obce možno zmeniť iba so súhlasom obce. Obec, ktorá vznikne zlúčením obcí, má spravidla názov jednej zo zlučovaných obcí. Ak zlučované obce neustanovia v dohode o zlúčení obcí názov novej obce, lebo sa na ňom nedohodli, navrhne ho Ministerstvo vnútra SR. Výnimočne možno určiť aj zložený názov obce. Obec, ktorá vznikne rozdelením obce, má spravidla názov, ktorý mala ako časť obce. Ak nová obec nevznikla z bývalej časti obce, určí sa jej názov podľa názvu miestnej časti, podľa pomenovania významného prírodného útvaru, javu alebo historickej udalosti súvisiacej s územím obce alebo nežijúcej významnej osobnosti. Nepripustný je názov obce a názov časti obce, ktorý je dlhý, duplicitný, urážajúci mravnosť, náboženské alebo národnostné cítenie alebo je nepriliehavý vzhľadom na historický vývin územia¹⁸.

O zmene názvu obce môže obecné zastupiteľstvo vyhlásiť miestne referendum. Výsledky miestneho referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila aspoň polovica oprávnených voličov a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou väčšinou platných hlasov účastníkov miestneho referenda¹⁹. Ak sa v miestnom referende vysloví súhlas so zmenou názvu obce, vláda SR môže rozhodnúť o takejto zmene názvu obce.

20. Označenie obce v jazyku národnostnej menšiny

Označenie obce v jazyku národnostnej menšiny sa používa na miestach a spôsobom vymedzeným zákonom č. 184/1999 Z. z. V zmysle § 2 ods. 2 tohto zákona, zoznam obcí, ako aj zoznam označení obcí v jazykoch národnostných menšín, ustanovuje nariadenie vlády SR č. 221/1999 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam obcí, v ktorých občania SR patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva v znení nariadenia vlády SR č. 534/2011 Z. z. z 19. decembra 2011. Na miestach vymedzených zákonom sa používajú označenia obcí v jazyku národnostnej menšiny v podobe uvedenej v tomto nariadení.

V súlade s § 4a zákona č. 184/1999 Z. z. týkajúceho sa miestneho referenda o zmene označenia obce môže obec formou hlasovania svojich obyvateľov rozhodnúť o zmene označenia obce v jazyku národnostnej menšiny uvedenej v nariadení č. 221/1999 Z. z.²⁰

21. Dopravné značky s označením v jazyku národnostnej menšiny

Dopravná značka s označením v jazyku národnostnej menšiny je dopravná značka označujúca začiatok obce a koniec obce v jazyku národnostnej menšiny²¹. Podrobnosti o dopravných značkách označujúcich začiatok obce a koniec obce v jazyku národnostnej menšiny upravuje čl. 6 *Informatívne smerové značky* bod 45 k značkám č. IS 37a a č. IS 37b vyhlášky Ministerstva vnútra SR č. 9/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzory týchto značiek sú uvedené v prílohe č. 1 k tejto vyhláške, I. diel, časť I. *Zvislé dopravné značky*.

¹⁸ § 1a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

¹⁹ § 11a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

²⁰ Podľa § 4a ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. sa na miestne referendum o zmene označenia obce vzťahuje zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

²¹ §4 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín.

22. Štandardizované geografické názvy

V zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 184/1999 Z. z. sa v odborných publikáciách, v tlači a v iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti orgánov verejnej správy, ak sa v nich používa jazyk národnostnej menšiny, sa popri štandardizovaných geografických názvoch môžu uvádzať aj označenia geografických objektov, ktoré sú vžitú a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, aj v jazyku národnostnej menšiny.

Podľa § 2 ods. 17 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon o geodézii a kartografii“) je štandardizácia geografického názvoslovia súbor opatrení zabezpečujúci jednotnosť geografických názvov a záväznosť ich používania. O štandardizácii názvov nesídelných geografických objektov a špecifických sídelných objektov z územia SR, ktoré sú obsahom základnej bázy údajov pre geografický informačný systém, vžitých podobách slovenských názvov sídelných a nesídelných geografických objektov a špecifických sídelných objektov z územia mimo SR a názvov mimozemských objektov, ako aj o spôsobe prepisu názvov geografických objektov a špecifických sídelných objektov z územia mimo SR z krajín používajúcich inú než latinkovú abecedu a inú než latinkový systém písma do latinky rozhoduje Úrad geodézie, kartografie a katastra SR podľa pravidiel slovenského pravopisu so súhlasom Ministerstva kultúry SR²².

Štandardizované geografické názvy sú záväzné pre vydavateľov kartografických diel, odborných publikácií, na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti orgánov verejnej správy; rovnako to platí pre vydavateľov kartografických diel a odborných publikácií vydávaných v cudzom jazyku a na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie šírených v cudzom jazyku. Používanie označení geografických objektov v jazykoch národnostných menšín upravuje osobitný zákon, ktorým je zákon č. 184/1999 Z. z.²³

23. Označenia geografických objektov v jazyku národnostnej menšiny

V súlade s vyššie citovaným odsekom § 4 ods. 5 zákona č. 184/1999 Z. z. sú označenia geografických objektov (nesídelných geografických objektov a špecifických sídelných objektov z územia SR, sídelných a nesídelných geografických objektov z územia mimo SR a mimozemských objektov) vžitú a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny. Označenia geografických objektov v jazyku národnostnej menšiny nie sú štandardizovanými geografickými názvami.

24. Zdravotnícke zariadenie, zariadenie sociálnych služieb a zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdravotníckym zariadením²⁴ sa rozumie prevádzkový útvar zriadený na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Zdravotníckymi zariadeniami sa v zmysle zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov rozumejú:

- zdravotnícke zariadenie ambulantnej zdravotnej starostlivosti;
- zdravotnícke zariadenie ústavnej zdravotnej starostlivosti;
- zdravotnícke zariadenie lekárenskej starostlivosti.

²² § 18 ods. 1 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii.

²³ § 18 ods. 7 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii.

²⁴ § 7 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podrobnejšie členenie zdravotníckych zariadení je uvedené v poznámke pod čiarou²⁵.

Zariadením sociálnych služieb sa rozumie zariadenie na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby zriadené podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov²⁶. K zariadeniam sociálnych služieb v zmysle citovaného zákona patria aj:

- sociálne služby krízovej intervencie;
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi;
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Konkrétne druhy zariadení sociálnych služieb sú uvedené v poznámke pod čiarou²⁷.

V zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredie utvorené a usporiadané na výkon opatrení podľa tohto zákona je zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V súlade s § 71 citovaného zákona opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonáva okrem orgánov štátnej správy aj:

- obec;

²⁵ Zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti sú:

- ambulancia 1. všeobecná, 2. špecializované ambulancie; 3. lekárskej služby prvej pomoci, 3a. lekárskej služby prvej pomoci pre dospelých, 3b. lekárskej služby prvej pomoci pre deti a dorast, 3c. špecializovaná zubno-lekárska služba prvej pomoci, 4. záchranej zdravotnej služby 4a. ambulancia rýchlej lekárskej pomoci, 4b. ambulancia rýchlej zdravotnej pomoci, 4c. ambulancia rýchlej lekárskej pomoci s vybavením mobilnej intenzívnej jednotky, 4d. ambulancia vrtuľníkovej záchranej zdravotnej služby, b) zariadenie na poskytovanie jednodňovej zdravotnej starostlivosti, c) stacionár, d) poliklinika, e) agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti, f) zariadenie spoločných vyšetrovacích a liečebných zložiek, g) mobilný hospic. h) tkanivové zariadenie, i) referenčné laboratórium.
- Zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti sú:
 - a) nemocnica 1. všeobecná, 2. špecializovaná, b) liečebňa, c) hospic, d) dom ošetrovateľskej starostlivosti, e) prírodné liečebné kúpele, f) kúpeľná liečebňa, g) zariadenie biomedicínskeho výskumu.
- Zariadenia lekárenskej starostlivosti upravuje § 20 zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov

²⁶ § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

²⁷ Sociálne služby podľa druhu sú:

- sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:
 - 1. terénna sociálna služba krízovej intervencie, 2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú: 2.1. nízkoprahové denné centrum, 2.2. integračné centrum, 2.3. komunitné centrum, 2.4. nocľaháreň, 2.5. útulok, 2.6. domov na polceste, 2.7. zariadenie núdzového bývania, 3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu;
- sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:
 - 1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, 2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v zariadení dočasnej starostlivosti o deti, 3. služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života, 4. služba na podporu zosúlad'ovania rodinného života a pracovného života v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, 5. služba včasnej intervencie;
- sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:
 - 1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú: 1.1. zariadenie podporovaného bývania, 1.2. zariadenie pre seniorov, 1.3. zariadenie opatrovateľskej služby, 1.4. rehabilitačné stredisko, 1.5. domov sociálnych služieb, 1.6. špecializované zariadenie, 1.7. denný stacionár, 2. domáca opatrovateľská služba, 3. prepravná služba, 4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba, 5. tlmočnická služba, 6. sprostredkovanie tlmočnickej služby, 7. sprostredkovanie osobnej asistencie, 8. požičiavanie pomôcok.

- vyšší územný celok;
- akreditovaný subjekt.

25. Služobný styk

Služobným stykom sa rozumie vnútorná komunikácia zamestnancov orgánu verejnej správy, príslušníkov ozbrojených síl SR, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a obecnej polície týkajúca sa ich služobnej činnosti. Podľa § 6 ods. 1 zákona o štátnom jazyku v ozbrojených silách, v Policajnom zbore, v Slovenskej informačnej službe, v Národnom bezpečnostnom úrade, v Zbore väzenskej a justičnej stráža SR, v Železničnej polícii a v Hasičskom a záchrannom zbore sa v služobnom styku používa štátny jazyk. Služobný styk nie je priama komunikácia zamestnancov orgánu verejnej správy, príslušníkov ozbrojených síl SR, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a obecnej polície s občanmi.

26. Ozbrojené sily Slovenskej republiky, ozbrojené bezpečnostné zbory, iné ozbrojené zbory, Hasičský a záchranný zbor a obecná polícia

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR v znení neskorších predpisov sa na zachovanie mieru a bezpečnosti SR a na plnenie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná, vytvárajú ozbrojené sily.

V zmysle čl. 1 ods. 6 zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov ozbrojené sily tvoria:

- v stave bezpečnosti profesionálni vojaci, vojaci v zálohe povolaní na pravidelné cvičenie alebo na plnenie úloh ozbrojených síl a vojaci dobrovoľnej vojenskej prípravy;
- v čase vojny a vojnového stavu profesionálni vojaci, vojaci v zálohe povolaní na pravidelné cvičenie alebo na plnenie úloh ozbrojených síl, vojaci dobrovoľnej vojenskej prípravy, vojaci v zálohe povolaní na výkon mimoriadnej služby a registrovaní občania povolaní na výkon mimoriadnej služby, ktorí sú na základe odvodného konania odvedení;
- v čase výnimočného stavu a núdzového stavu profesionálni vojaci, vojaci v zálohe povolaní na pravidelné cvičenie alebo na plnenie úloh ozbrojených síl, vojaci dobrovoľnej vojenskej prípravy a vojaci v zálohe povolaní na výkon mimoriadnej služby.

K ozbrojeným bezpečnostným zborm v súčasnosti patria Policajný zbor a Zbor väzenskej a justičnej stráža.

V súlade s § 1 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore je Policajný zbor ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy vo veciach vnútorného poriadku, bezpečnosti, boja proti zločinnosti vrátane jej organizovaných foriem a medzinárodných foriem a úlohy, ktoré pre Policajný zbor vyplývajú z medzinárodných záväzkov SR. Podľa § 2 ods. 2 tohto zákona policajný zbor plní úlohy štátnej správy²⁸ a iné úlohy²⁹, ak tak ustanovujú osobitné predpisy.

²⁸ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch, zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁹ Napríklad Trestný zákon, Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

Podľa § 1 zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže, Zbor väzenskej a justičnej stráže je ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý plní úlohy na úseku výkonu väzby, výkonu trestu odňatia slobody, ochrany objektov zboru, objektov detenčného ústavu a v ich blízkosti, ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v objektoch súdu, objektoch prokuratúry a v ich blízkosti.

Podľa § 4 ods. 1 písm. t) tohto zákona Zbor väzenskej a justičnej stráže v rámci svojej pôsobnosti plní úlohy orgánu štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis³⁰. § 7 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. hovorí aj o iných ozbrojených zboroch. Iný ozbrojený zbor je v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 652/2004 Z. z. o orgánoch štátnej správy v colníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov ozbrojený zbor, ktorý tvoria colníci.

Hasičský a záchranný zbor je jednotne organizovaným zborom, ktorý plní úlohy v rozsahu a za podmienok ustanovených zákonom č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore a osobitnými právnymi predpismi. Hasičský a záchranný zbor je podriadený ministrovi vnútra SR³¹. Podľa § 3 ods. 1 tohto zákona Hasičský a záchranný zbor plní úlohy štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi³².

Obecná polícia je v zmysle § 2 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v obci a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením.

27. Správny delikt

Správnym deliktom sa v kontexte zákona č. 184/1999 Z. z. rozumie protiprávne konanie, ktoré spočíva v porušení vymedzených ustanovení zákona. Správneho deliktu sa môže dopustiť orgán verejnej správy (v prípadoch podľa § 7b ods. 1 písm. a) až h) zákona č. 184/1999 Z. z.), právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ (v prípade podľa § 7b ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z.).

Čl. V Osobná pôsobnosť

Osobnú pôsobnosť zákona č. 184/1999 Z. z. upravuje § 1 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého má právo používať jazyk národnostnej menšiny občan SR, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine. Teda právo používať jazyk národnostnej menšiny je viazané na dve podmienky, a to na slovenskú štátnu príslušnosť a na príslušnosť k národnostnej menšine. Podmienky nadobúdania, straty a osvedčovania občianstva SR upravuje zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Údaj o slovenskej štátnej príslušnosti je uvedený napríklad aj v občianskom preukaze. Druhou podmienkou je: byť osobou patriacou k národnostnej menšine.

³⁰ Napríklad zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov, zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov.

³¹ § 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov.

³² Zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi.

V súlade s čl. 12 ods. 3 ústavy má každý právo slobodne rozhodovať o svojej národnosti. Zakazuje sa akékoľvek ovplyvňovanie tohto rozhodovania a všetky spôsoby nátlaku smerujúce k odnárodnovaniu. Orgány verejnej správy neskúmajú osobitne príslušnosť osoby k národnostnej menšine, ale vychádzajú z predpokladu, že ak si osoba chce uplatniť právo používať jazyk národnostnej menšiny, tak sa táto osoba považuje za osobu patriacu k národnostnej menšine. S údajmi o príslušnosti osoby k národnostnej menšine treba zaobchádzať v zmysle ustanovení zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov³³.

Ak osoba spĺňa obidve podmienky môže používať jazyk národnostnej menšiny v tých obciach, na ktoré sa vzťahuje územná pôsobnosť zákona č. 184/1999 Z. z.

Čl. VI Územná pôsobnosť

Územná pôsobnosť zákona č. 184/1999 Z. z. je vymedzená v § 2 ods. 1 v spojení s § 7c ods. 1 a 2 zákona č. 184/1999 Z. z., pričom sa na niektoré ustanovenia zákona vzťahuje výnimka z územnej pôsobnosti. Zákomom vymedzená územná pôsobnosť sa nevzťahuje na nasledovné ustanovenia zákona č. 184/1999 Z. z.:

- § 2 ods. 8: občania SR, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine, môžu v úradnom styku v obci, ktorá nespĺňa podmienky podľa odseku 1, pri ústnej komunikácii používať jazyk národnostnej menšiny, ak s tým zamestnanec orgánu verejnej správy a osoby zúčastnené na konaní súhlasia;
- § 4 ods. 5: v odborných publikáciách, v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti orgánov verejnej správy, ak sa v nich používa jazyk národnostnej menšiny, sa popri štandardizovaných geografických názvoch môžu uvádzať aj označenia geografických objektov, ktoré sú vžitú a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, aj v jazyku národnostnej menšiny;
- § 4 ods. 6 druhá veta: všetky nápisy a oznamy určené na informovanie verejnosti, najmä v predajniach, na športoviskách, v reštauračných zariadeniach, na uliciach, pri cestách a nad nimi, na letiskách, autobusových staniciach a železničných staniciach, sa môžu uvádzať aj v jazyku národnostnej menšiny;
- § 4 ods. 7: nápisy na pamätníkoch, pomníkoch a pamätných tabuliach sa môžu uvádzať popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny;
- § 5b: občania SR, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine, majú právo rozširovať a prijímať informácie v jazyku národnostnej menšiny prostredníctvom Rozhlasu a televízie Slovenska. Regionálne a lokálne vysielanie televíznej programovej služby alebo rozhlasovej programovej služby v jazykoch národnostných menšín sa realizuje za podmienok upravených osobitnými zákonmi.

Vyššie uvedené ustanovenia sa vzťahujú na celé územie SR.

Základnou jednotkou územnej pôsobnosti, ktorá sa uplatňuje v prípade ostatných ustanovení zákona č. 184/1999 Z. z., je obec. To znamená, že dotknuté ustanovenia zákona sa týkajú obcí, zoznam ktorých je ustanovený v nariadení č. 221/1999 Z. z.

³³ Metodické usmernenie č. 1/2013 Úradu na ochranu osobných údajov SR k pojmu osobné údaje uvádza: „Osobnými údajmi sú nielen titul, meno, priezvisko, adresa a ďalšie kontaktné údaje, dátum narodenia, rodné číslo, ako aj údaje o správaní alebo konaní, biometrické údaje, ale aj akékoľvek informácie o osobných vlastnostiach, pomeroch alebo o iných špecifických znakoch, ktoré charakterizujú alebo odhaľujú fyzickú, fyziologickú, psychickú, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu konkrétnej fyzickej osoby.“ Dostupné na: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/metodicke_usmernenie_c.1_2013_k_pojmu_osobne_udaje.pdf.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. podmienkou používania jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku je, aby občania patriaci k národnostnej menšine trvalým pobytom v obci tvorili podľa výsledkov dvoch po sebe nasledujúcich sčítaní obyvateľov najmenej 15 % obyvateľov. Táto podmienka sa uplatňuje v súčinnosti s § 7c ods. 1 zákona č. 184/1999 z. z., podľa ktorého sa pod dvomi po sebe nasledujúcimi sčítaniami obyvateľov rozumejú sčítania obyvateľov, ktorých výsledky boli vyhlásené po 1. júli 2011. Vzhľadom na skutočnosť, že pri interpretácii uvedených ustanovení zákona č. 184/1999 Z. z. dochádza často nejasnostiam je potrebné uviesť nasledovné:

Nariadenie č. 221/1999 Z. z. vychádza z výsledkov Sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 1991. Nariadenie č. 221/1999 Z. z. bolo vydané podľa § 2 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov, ktoré ustanovilo zoznam obcí, v ktorých tvoria podľa posledného sčítania obyvatelia národnostných menšín najmenej 20 % obyvateľstva (vzhľadom na to, že uvedené znenie zákona bolo prijaté v roku 1999, tak posledným Sčítaním obyvateľov domov a bytov sa rozumie Sčítanie obyvateľov, domov a bytov z roku 1991). Zákom č. 204/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/1999 Z. z., došlo k zmene ustanovenia § 2 ods. 1 v spojitosti s § 2 ods. 2 tak, že právo používať jazyk národnostnej menšiny v úradnom styku majú občania SR v obciach, v ktorých obyvatelia národnostných menšiny tvoria najmenej 15 % obyvateľstva podľa dvoch po sebe nasledujúcich sčítaniach obyvateľov. Táto okolnosť však nastane až po vyhlásení výsledkov z Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

Podľa § 7c ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. ustanovenie § 2 ods. 1 sa nevzťahuje na tie obce, ktoré sú uvedené v nariadení vlády Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 2 platného a účinného k 1. júli 2011, pričom tieto obce právo používať jazyk národnostnej menšiny stratia, ak podľa výsledkov troch po sebe nasledujúcich sčítaní obyvateľov po 1. júli 2011 občania Slovenskej republiky, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine a majú trvalý pobyt v danej obci, ani jedenkrát netvorí v obci najmenej 15 % obyvateľov.

V zmysle platnej legislatívy týkajúcej sa používania jazykov národnostných menšín je potrebné naďalej, až do prijatia nového nariadenia vlády v roku 2021 postupovať podľa nariadenia č. 221/1999 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že nie je možné meniť rozsah práv týkajúcich sa používania jazykov národnostných menšín pred prijatím novej právnej úpravy.

V obciach vymedzených v nariadení č. 221/1999 Z. z. môžu používať jazyk príslušnej národnostnej menšiny osoby vymedzené v článku V tohto metodického usmernenia, a to vždy príslušný jazyk národnostnej menšiny, ktorá v tejto obci žije a spĺňa uvedeným zákonom stanovené podmienky. Ak v obci spĺňajú tieto podmienky viaceré národnostné menšiny môžu sa ich jazyky používať paralelne.

Zoznam obcí je členený podľa jednotlivých národnostných menšín, teda zahŕňa zoznam obcí, v ktorých občania SR patriaci k maďarskej, nemeckej, rómskej, rusínskej a ukrajinskej národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva. Pre posúdenie, či sa na danú obec vzťahujú ustanovenia zákona č. 184/1999 Z. z. s územnou pôsobnosťou, je potrebné overiť, či sa nachádza v zozname obcí uvedenom v nariadení č. 221/1999 Z. z., ako aj v zozname pre ktorú národnostnú menšinu.

Čl. VII **Vecná pôsobnosť**

Zákon č. 184/1999 Z. z. upravuje používanie jazykov národnostných menšín predovšetkým v týchto oblastiach:

- používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku;
- používanie jazyka národnostnej menšiny na rokovaní orgánov verejnej správy;
- používanie jazyka národnostnej menšiny pri vedení kroniky obce;

- používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnej agende;
- označenia v jazyku národnostnej menšiny;
- miestne referendum o zmene označenia obce;
- používanie jazyka národnostnej menšiny v konaní pred súdmi a v oblastiach predškolskej výchovy, základných škôl, stredných škôl a kultúry (zákon č. 184/1999 Z. z. v tomto prípade odkazuje na osobitné zákony³⁴);
- používanie jazyka národnostnej menšiny v zdravotníckych zariadeniach a zariadeniach sociálnych služieb alebo zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately;
- informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny;
- rozširovanie a prijímanie informácií v jazyku národnostnej menšiny;
- používanie jazyka národnostnej menšiny orgánmi verejnej správy a ich povinnosti;
- používanie jazyka národnostnej menšiny v služobnom styku v obecnej polícii;
- používanie jazyka národnostnej menšiny pri komunikácii s príslušníkmi ozbrojených síl SR, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a obecnej polície;
- kompetencie a právomoci úradu vlády³⁵ v oblasti používania jazykov národnostných menšín;
- správne delikty v oblasti používania jazyka národnostnej menšiny.

Čl. VIII Úradný styk

Bližšie určenie pojmu úradný styk je uvedené v čl. IV bod 7 tohto metodického usmernenia. Úradný styk ako súhrn činností a úkonov povinných subjektov sa pri komunikácii s občanmi delí na dve oblasti: ústny úradný styk a písomný úradný styk. Zákon č. 184/1999 Z. z. rozlišuje tieto dve formy úradného styku a ustanovuje pre ne odlišné pravidlá.

1. Ústny úradný styk

V prípade ústneho úradného styku v zmysle § 2 ods. 8 zákona č. 184/1999 Z. z. platí, že občan SR, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine môže na celom území SR používať jazyk národnostnej menšiny v úradnom styku, ak s tým zamestnanec orgánu verejnej správy a osoby zúčastnené na konaní súhlasia. Toto ustanovenie sa vzťahuje na jedenásť

³⁴ § 5 ods. 1 a 2 zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov.

³⁵ Podľa čl. 5 ods. 2 písm. e) bod 4 Organizačného poriadku Úradu vlády SR generálny tajomník služobného úradu zabezpečuje plnenie úloh podľa zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín. Podľa čl. 23 ods. 2 písm. e) Organizačného poriadku Úradu vlády SR Kancelária generálneho tajomníka služobného úradu pri výkone svojej činnosti najmä zabezpečuje vybavovanie podaní podľa zákona č. 184/1999 Z. z. v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny.

Podľa čl. 23 ods. 2 písm. f) Organizačného poriadku Úradu vlády SR Kancelária generálneho tajomníka služobného úradu pri výkone svojej činnosti zabezpečuje najmä poskytovanie odbornej a metodickej pomoci orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní zákona o používaní jazykov národnostných menšín v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny.

Podľa čl. 23 ods. 2 písm. g) Organizačného poriadku Úradu vlády SR Kancelária generálneho tajomníka služobného úradu pri výkone svojej činnosti najmä zabezpečuje vypracovanie správy raz za dva roky o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a jej predloženie na rokovanie vlády prostredníctvom vedúceho úradu vlády.

jazykov národnostných menšín³⁶. To znamená, že občan SR, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine, môže používať v ústnom úradnom styku jazyk národnostnej menšiny, ak s tým zamestnanec orgánu verejnej správy a osoby zúčastnené na konaní súhlasia, aj v obci, ktorá nie je uvedená v nariadení č. 221/1999 Z. z. Ak ide o ústnu podobu podania, platia preň podmienky ustanovené v § 2 ods. 8 zákona č. 184/1999 Z. z. Ak je toto ústne podanie doplnené písomnou podobou podania, potom ide o písomný úradný styk, na ktorý sa nevzťahuje citované ustanovenie.

V obciach uvedených v nariadení č. 221/1999 Z. z. sa príslušný jazyk národnostnej menšiny môže používať v ústnom aj písomnom úradnom styku. Orgán verejnej správy v týchto obciach je podľa § 7 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. povinný vytvárať podmienky na používanie jazyka národnostnej menšiny.

2. Písomný úradný styk

Písomný úradný styk medzi občanom a orgánom verejnej správy môže smerovať od občana k orgánu verejnej správy alebo od orgánu verejnej správy k občanovi. To znamená, že občan podáva písomné podanie formou žiadosti alebo prostredníctvom predtlačенých formulárov, prípadne zasiela dôkazy alebo písomné listiny orgánu verejnej správy. Na druhej strane môže písomný úradný styk iniciovať orgán verejnej správy tým, že občanovi zasiela odpovede, rozhodnutia, verejné listiny (napríklad rodný list, sobášny list, úmrtný list, povolenia, oprávnenia, potvrdenia, vyjadrenia a vyhlásenia) alebo úradné formuláre.

Občan SR patriaci k národnostnej menšine môže za podmienok ustanovených v § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. podávať a predkladať podania, dôkazy a písomné listiny. K nim patria napríklad podnety na začatie konania, doplnenie podnetov v priebehu konania, sťažnosti, námietky, odvolania a iné vrátane písomnej korešpondencie. V jazyku národnostnej menšiny môže byť napísaný celý text takýchto písomností alebo len ich časť. Aj podanie, ktoré je napísané v jazyku národnostnej menšiny len čiastočne, sa považuje za podanie v jazyku národnostnej menšiny. To znamená, že ak občan SR zaslal orgánu verejnej správy podnet na začatie konania v štátnom jazyku, tým nie je vylúčená možnosť, aby prílohy k tomuto podaniu boli napísané aj v jazyku národnostnej menšiny a naopak. Ak je orgánu verejnej správy doručené podanie v jazyku národnostnej menšiny, orgán verejnej správy vyhotoví jeho preklad do štátneho jazyka³⁷. Keďže orgán verejnej správy vedie písomnú agendu v štátnom jazyku, podanie v jazyku národnostnej menšiny uloží do spisu v štátnom jazyku. Ak však originál podania bol napísaný v jazyku národnostnej menšiny, orgán verejnej správy uloží spolu s prekladom podania do štátneho jazyka aj jeho originál.

Orgán verejnej správy overí, či je oprávnený prijímať podania v jazyku národnostnej menšiny (t. j. či ide o orgán verejnej správy v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z.). Pre určenie povinného subjektu – orgánu verejnej správy je rozhodujúce miesto komunikácie orgánu verejnej správy s občanom, nie sídlo tohto orgánu verejnej správy. Ak orgán verejnej správy má sídlo v obci, ktorá sa nenachádza v zozname podľa nariadenia č. 221/1999 Z. z., ale jeho pobočka, pracovisko, stanica alebo kontaktné miesto sa nachádza v obci podľa nariadenia č. 221/1999 Z. z., tento subjekt je povinný zabezpečiť možnosť používať jazyk národnostnej menšiny. Teda napríklad občan, ktorý podal podanie na obec, ako na stavebný úrad pričom sa táto obec nachádza v zozname podľa nariadenia č. 221/1999 Z. z., ale agendu v oblasti stavebníctva vykonáva spoločný stavebný úrad so sídlom v obci, ktorá sa nenachádza na zozname podľa nariadenia č. 221/1999 Z. z., má právo na odpoveď i v jazyku národnostnej menšiny.

³⁶ Podrobnejšie k jazykom národnostných menšín používaných na území Slovenskej republiky pozri v čl. IV. bod 3 tohto metodického usmernenia.

³⁷ § 3 ods. 2 písm. c) zákona č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky.

V súlade s § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. orgán verejnej správy poskytne odpoveď na podanie napísané v jazyku národnostnej menšiny okrem štátneho jazyka aj v jazyku menšiny s výnimkou vydávania verejných listín, pričom táto výnimka sa netýka verejných listín podľa § 2 odsekov 4 a 5 tohto zákona. Teda, ak ide o odpoveď na žiadosť alebo podnet, ktorý sa netýka vydania verejných listín v zmysle § 2 ods. 4 a 5 zákona č. 184/1999 Z. z. (rozhodnutie, rodný list, sobášny list, úmrtný list, povolenia, oprávnenia, potvrdenia, vyjadrenia a vyhlásenia) orgán verejnej správy vyhotoví odpoveď v štátnom jazyku i v jazyku národnostnej menšiny. V uvedenom prípade nariadenie vlády SR č. 535/2011 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov (ďalej len „nariadenie č. 535/2011 Z. z.“), nešpecifikuje grafický spôsob umiestnenia textu v štátnom jazyku a textu v jazyku národnostnej menšiny. To znamená, že texty môžu byť usporiadané rôznymi spôsobmi, a to napríklad: v dvoch stĺpcoch na jednej listine, pod sebou na jednej listine alebo na dvoch samostatných listinách. Text v jazyku národnostnej menšiny nemusí byť úradne overeným prekladom textu v štátnom jazyku. Text v jazyku národnostnej menšiny môže vyhotoviť aj zamestnanec orgánu verejnej správy ovládajúci jazyk národnostnej menšiny. Text v jazyku národnostnej menšiny má byť presným ekvivalentom textu v štátnom jazyku a má obsahovať všetky náležitosti odpovede v štátnom jazyku. Mená uvedené v odpovedi, tak v štátnom jazyku, ako aj v jazyku národnostných menšín majú korešpondovať s menami dotknutých osôb uvedenými v matrike. Pri uvádzaní mien, priezvisk a časových údajov sa prihliada na pravidlá jazykov národnostných menšín.

V texte v štátnom jazyku sa názvy miest a obcí uvádzajú v štátnom jazyku. V texte, ktorý je napísaný v jazyku národnostnej menšiny, sa označenia obcí a miest nachádzajúcich sa v nariadení č. 221/1999 Z. z. uvádzajú v jazyku národnostnej menšiny, a to v súlade s uvedeným nariadením. V texte, ktorý je napísaný v jazyku národnostnej menšiny v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 184/1999 Z. z., sa „popri štandardizovaných geografických názvoch môžu uvádzať aj označenia geografických objektov, ktoré sú vžitá a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, aj v jazyku národnostnej menšiny“.

Pri používaní odbornej terminológie v jazyku národnostnej menšiny sa odporúča vychádzať z odborných terminologických slovníkov. Na webovom sídle splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny sú zverejnené nasledovné odborné terminologické slovníky: slovensko-maďarský, slovensko-rómsky, slovensko-rusínsky a slovensko-ukrajinský³⁸. Ak sa zistí obsahový alebo formálny nesúlad medzi textom v štátnom jazyku a textom v jazyku národnostnej menšiny, rozhodujúci je text v štátnom jazyku.

Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. orgán verejnej správy vytvorí podmienky na uplatnenie práva používania jazyka národnostnej menšiny adekvátnym spôsobom, pričom môže určiť časový priestor na vybavovanie vecí v jazyku národnostnej menšiny. Za adekvátny spôsob na účely tohto ustanovenia sa považuje spôsob, ktorý nemôže viesť k obmedzeniu práva príslušníka národnostnej menšiny podľa § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. Zároveň podľa § 7 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. je predmetný orgán verejnej správy povinný vytvárať podmienky na používanie jazyka národnostnej menšiny podľa zákona č. 184/1999 Z. z. a osobitných zákonov.

Orgán verejnej správy zabezpečuje úradný styk v jazyku národnostnej menšiny Predovšetkým prostredníctvom zamestnancov orgánu verejnej správy, ktorí ovládajú príslušný jazyk národnostnej menšiny.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. orgán verejnej správy a jeho zamestnanci sú povinní používať v úradnom styku štátny jazyk a za podmienok ustanovených týmto zákonom a osobitnými zákonmi používajú aj jazyk národnostnej menšiny. Orgán verejnej správy a jeho

³⁸ Pozri: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>.

zamestnanci nie sú povinní ovládať jazyk národnostnej menšiny³⁹. Ak orgán verejnej správy nemá k dispozícii alebo má nedostatok zamestnancov ovládajúcich jazyk národnostnej menšiny, môže orgán verejnej správy zabezpečiť komunikáciu v jazyku národnostnej menšiny prostredníctvom tlmočnických a prekladateľských služieb. Trovy tlmočenia a prekladu z/do jazyka národnostnej menšiny znáša orgán verejnej správy.

V súlade s § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. orgán verejnej správy si môže určiť časový priestor na vybavovanie vecí v jazyku národnostnej menšiny. Musí ísť o pravidelné úradné hodiny, počas ktorých dotknutý orgán verejnej správy zabezpečí možnosť ústnej i písomnej komunikácie v jazyku národnostnej menšiny pre občanov SR, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine. Ich frekvencia má zodpovedať skutočným požiadavkám občanov SR, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine. Zároveň tieto osoby musia byť náležite informované o úradných hodinách, v ktorých môžu komunikovať s predmetným orgánom verejnej správy v jazyku národnostnej menšiny. Podania, ktoré boli podané v jazyku národnostnej menšiny, môže orgán verejnej správy vybavovať aj mimo určených úradných hodín.

Používanie jazyka národnostnej menšiny v úradnom styku nemá vplyv na plynutie procesných lehôt podľa osobitných predpisov⁴⁰. Ak orgán verejnej správy má vydať okrem odpovede v štátnom jazyku aj odpoveď v jazyku národnostnej menšiny, obidva texty musia byť vydané spolu, v rámci zákonom ustanovených procesných lehôt.

3. Informovanie o možnosti používania jazyka národnostnej menšiny

Orgán verejnej správy podľa § 2 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. zabezpečí informáciu o možnostiach používania jazyka národnostnej menšiny v sídle orgánu verejnej správy na viditeľnom mieste. Uvedená povinnosť orgánov verejnej správy je podrobnejšie upravená v nariadení č. 535/2011 Z. z. Príloha citovaného nariadenia vlády ustanovuje záväznú formu informácie o možnosti používania jazyka národnostnej menšiny. Túto informáciu má príslušný orgán verejnej správy vyplniť a umiestniť vo svojom sídle na viditeľnom mieste, pričom sa odporúča zverejnenie tejto informácie aj v jazyku národnostnej menšiny. Vzor tejto informácie v štátnom, ako aj maďarskom, nemeckom, rómskom, rusínskom a ukrajinskom jazyku je dostupný na webovom sídle splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny⁴¹. Nariadenie č. 535/2011 Z. z. ustanovuje aj ďalšie formy informovania o možnosti používania jazyka národnostnej menšiny, a to prostredníctvom všetkých svojich informačných systémov umiestnených v sídle orgánu verejnej správy⁴². Informačným systémom môže byť napríklad: . navigačná tabuľa, menovka pri dverách zamestnancov a iné prostriedky určené na informovanie občanov SR.

4. Vydávanie rozhodnutí v správnom konaní v jazyku národnostnej menšiny

V zmysle § 2 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. vydá orgán verejnej správy v správnom konaní okrem rozhodnutia v štátnom jazyku aj rovnopis rozhodnutia v jazyku národnostnej menšiny:

- na požiadanie alebo;
- ak sa konanie začalo podaním v jazyku národnostnej menšiny.

K vydaniu rovnopisu rozhodnutia v jazyku národnostnej menšiny stačí, ak je splnená jedna z uvedených podmienok. Rovnopis rozhodnutia v jazyku národnostnej menšiny nemusí byť úradne overeným prekladom rozhodnutia v štátnom jazyku. Predmetný rovnopis môže

³⁹ Podrobnejšie k § 7 zákona č. 184/1999 Z. z. pozri v čl. XXII tohto metodického usmernenia.

⁴⁰ Napríklad: § 49 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

⁴¹ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/vzor-informacie-o-moznosti-pouzivania-jazykov-narodnostnych-mensin/>.

⁴² §1 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 535/2011 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov.

vyhotoviť aj zamestnanec orgánu verejnej správy ovládajúci jazyk národnostnej menšiny. Tento má byť presným ekvivalentom rozhodnutia v štátnom jazyku a má obsahovať všetky náležitosti rozhodnutia v štátnom jazyku. Aj v tomto prípade sa odporúča čerpať z odborných terminologických slovníkov zverejnených na webovom sídle splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny. Na predmetnom rovnopise sa povinne uvádza označenie obce, v ktorom sa rozhodnutie vydáva, okrem štátneho jazyka aj v jazyku národnostnej menšiny. K ďalším údajom, ktoré sa v predmetnom rovnopise uvádzajú v jazyku národnostnej menšiny, patria napríklad:

- názov orgánu verejnej správy, ktorý rozhodnutie vydáva;
- názvy príslušných pozícií zodpovedných zamestnancov orgánu verejnej správy;
- dátum a časové údaje.

Úradná pečiatka orgánu verejnej správy (s vyobrazením štátneho znaku v strede), nápisové obdĺžnikové pečiatky, prezentačné pečiatky a iné pomocné pečiatky v administratívnom styku sa používajú v štátnom jazyku⁴³.

Podľa § 32 ods. 2 správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 47 ods. 1 správneho poriadku rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu. Podklady k rozhodnutiu nie sú súčasťou samotného rozhodnutia.

Správnym konaním sa rozumie v zmysle § 1 ods. 1 správneho poriadku konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy rozhodujú správne orgány o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Správnym orgánom sa v zmysle § 1 ods. 2 citovaného zákona rozumie štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy. K správne konaniu sa vzťahuje viacero osobitných právnych predpisov napríklad: zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 563/2007 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Je zrejmé, že § 2 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. sa vzťahuje na všetky druhy konaní, ktoré upravujú vyššie uvedené právne predpisy.

5. Vydávanie dvojjazyčných verejných listín

V zmysle § 3 ods. 2 písm. a) zákona o štátnom jazyku sa v štátnom jazyku vydávajú zákony, nariadenia vlády a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy vrátane predpisov orgánov územnej samosprávy, rozhodnutia a iné verejné listiny; tým nie je dotknuté používanie jazykov národnostných menšín a používanie cudzích jazykov podľa osobitných predpisov. Na účely tohto metodického usmernenia sa týmto osobitným predpisom rozumie zákon č. 184/1999 Z. z. V súlade s § 2 ods. 5 tohto zákona sa:

⁴³ Čl. 5 a 11 odporúčania Ministerstva vnútra Slovenskej republiky číslo 203-2005/06626 z 30. júna 2005, pre orgány územnej samosprávy na používanie štátnych symbolov, označovanie budov samosprávnych orgánov a používanie symbolov územnej samosprávy.

- rodný list;
- sobášny list;
- úmrtný list;
- povolenia;
- oprávnenia;
- potvrdenia;
- vyjadrenia a
- vyhlásenia

v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. sa na požiadanie vydávajú dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku národnostnej menšiny. V pochybnostiach je rozhodujúci text verejnej listiny v štátnom jazyku.

Ostatné verejné listiny sa v zmysle § 3 ods. 2 písm. a) zákona o štátnom jazyku vydávajú v štátnom jazyku. Forma požiadania o vydanie verejnej listiny v jazyku národnostnej menšiny môže byť ústna alebo písomná, môže ísť o jednorazovú žiadosť, ako aj o žiadosť o trvalé vydávanie konkrétnej verejnej listiny v jazyku národnostnej menšiny.

Verejné listiny sa vydávajú dvojjazyčne ako jeden dokument. Formu usporiadania textu v štátnom jazyku a v jazyku národnostnej menšiny ustanovujú § 2 a 3 nariadenia č. 535/2011 Z. z.:

- na dvojjazyčnom rodnom liste, sobášnom liste a úmrtnom liste sa text v jazyku národnostnej menšiny uvedie pod textom alebo za textom v štátnom jazyku. Veľkosť písmen v jazyku národnostnej menšiny je totožná s veľkosťou písmen v štátnom jazyku;
- na dvojjazyčnom povolení, oprávnení, potvrdení, vyjadrení a vyhlásení sa uvedie text v štátnom jazyku na ľavej strane listiny v jednom stĺpci a text v jazyku národnostnej menšiny na pravej strane listiny v druhom stĺpci. Veľkosť písmen v jazyku národnostnej menšiny je totožná s veľkosťou písmen v štátnom jazyku.

Text v jazyku národnostnej menšiny má byť presným ekvivalentom textu v štátnom jazyku. Písaním mien a označení obcí, ako aj používaním úradných pečiatok orgánov verejnej správy na verejných listinách v jazyku národnostnej menšiny sa zaoberá čl. VIII. bod 2 a 4 tohto metodického usmernenia. Text verejnej listiny v jazyku národnostnej menšiny nemusí byť úradne overeným prekladom textu verejnej listiny v štátnom jazyku. Aj v tomto prípade sa odporúča čerpať z odborných terminologických slovníkov zverejnených na webovom sídle splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny.

6. Vydávanie dvojjazyčných úradných formulárov

V zmysle § 2 ods. 7 zákona č. 184/1999 Z. z. orgán verejnej správy v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. poskytuje občanom úradné formuláre vydané v rozsahu jeho pôsobnosti na požiadanie dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku národnostnej menšiny. Aj v tomto prípade môže byť forma požiadania o vydanie úradného formulára v jazyku národnostnej menšiny ústna alebo písomná, môže ísť o jednorazovú žiadosť, ako aj o žiadosť o trvalé vydávanie konkrétneho úradného formulára v jazyku národnostnej menšiny.

Ak úradný formulár vyhotovuje ústredný orgán štátnej správy (napríklad formuláre pripravuje a pre jednotlivé orgány miestnej štátnej správy distribuuje ministerstvo), ústredný orgán štátnej správy vyhotoví aj jeho dvojjazyčný vzor.

Ak si úradné formuláre zabezpečuje orgán verejnej správy sám, je zodpovedný aj za prípravu ich dvojjazyčných vzorov. Orgán verejnej správy sa v tejto súvislosti môže obrátiť so žiadosťou o odbornú a metodickú pomoc v zmysle § 7a ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. na úrad vlády.

V súlade s § 4 nariadenia č. 535/2011 Z. z. na dvojjazyčnom úradnom formulári sa text v jazyku národnostnej menšiny uvedie pod textom alebo za textom v štátnom jazyku. Veľkosť písmen v jazyku národnostnej menšiny je totožná s veľkosťou písmen v štátnom jazyku. Dvojjazyčný úradný formulár môže byť vyplnený v jazyku národnostnej menšiny, v štátnom jazyku alebo čiastočne v jazyku národnostnej menšiny a čiastočne v štátnom jazyku. Dvojjazyčný úradný formulár vyplnený čiastočne v jazyku národnostnej menšiny sa považuje za podanie v jazyku národnostnej menšiny, to znamená, že na takéto podanie orgán verejnej správy poskytne odpoveď aj v jazyku národnostnej menšiny za podmienok ustanovených zákonom č. 184/1999 Z. z.

Čl. IX

Rokovanie orgánov verejnej správy

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. rokovanie orgánu verejnej správy v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. sa môže uskutočňovať aj v jazyku národnostnej menšiny, ak s tým súhlasia všetci prítomní. V súlade s uvedenou podmienkou sa vyžaduje súhlas nielen poslancov a starostu, ale aj ďalších osôb zúčastnených na rokovaní orgánu verejnej správy. Táto podmienka platí tak pre rokovania obecného zastupiteľstva, ako aj rokovania iných orgánov verejnej správy v obci v zmysle uvedeného ustanovenia zákona. Ak všetci prítomní na rokovaní orgánu verejnej správy súhlasia s používaním jazykov národnostných menšín, môžu sa tieto používať počas celého rokovania všetkými zúčastnenými osobami.

V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. poslanec obecného zastupiteľstva v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. má právo používať na rokovaní tohto orgánu jazyk národnostnej menšiny. Ostatní účastníci rokovania obecného zastupiteľstva môžu používať jazyk národnostnej menšiny, ak s tým súhlasia všetci prítomní poslanci obecného zastupiteľstva a starosta obce. Tlmočenie zabezpečí obec, a to prostredníctvom zamestnanca obce alebo prostredníctvom tlmočníka. Pod ostatnými účastníkmi rokovania sa rozumejú osoby, ktoré sa zúčastňujú rokovania z úradnej povinnosti, najmä starosta obce alebo primátor mesta a hlavný kontrolór obce⁴⁴.

Čl. X

Úradná agenda a kronika obce

Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. sa môže úradná agenda viesť popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. Podľa tohto ustanovenia sú to najmä zápisnice, uznesenia, štatistiky, evidencie, bilancie, informácie určené pre verejnosť a agenda cirkví a náboženských spoločností určená pre verejnosť okrem matriky. V zmysle § 13 ods. 4 písm. e) zákona o obecnom zriadení starosta rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu, teda aj o používaní jazyka národnostnej menšiny v týchto oblastiach.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. obec, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., môže viesť kroniku aj v jazyku národnostnej menšiny.

⁴⁴ Dôvodová správa (osobitná časť) k čl. I bodu 5 zákona č. 204/2011 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení zákona č. 318/2009 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Čl. XI Označenia v jazyku národnostnej menšiny

Označenia v jazyku národnostnej menšiny upravuje § 4 zákona č. 184/1999 Z. z. Podľa ods. 1 až 7 tohto paragrafu sa v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z.:

1. v obci sa popri názve obce v štátnom jazyku uvádza aj označenie obce v jazyku národnostnej menšiny, a to na **dopravných značkách označujúcich začiatok obce a koniec obce, budovách orgánov verejnej správy alebo rozhodnutiach** vydaných v jazyku národnostnej menšiny, ak je takéto označenie uvedené v tomto nariadení vlády;
2. **dopravné značky s označením obce** v jazyku národnostnej menšiny sa umiestňujú v obci pod dopravnými značkami s názvom obce, ktorý sa uvádza vždy v štátnom jazyku. Ministerstvo vnútra SR ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom dopravnú značku na účely informatívneho označovania obcí v jazykoch národnostných menšín, ktorá sa bude odlišovať od dopravnej značky s názvom obce;
3. označenie obce v jazyku národnostnej menšiny sa v obci môže uvádzať aj pri označení **železničnej stanice, autobusovej stanice, letiska a prístavu**. Označenie obce v jazyku národnostnej menšiny sa zobrazuje pod názvom v štátnom jazyku s rovnakým alebo menším typom písma;
4. obec môže na svojom území označovať **ulice a iné miestne geografické značenia** aj v jazyku národnostnej menšiny;
5. v **odborných publikáciách**, v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti orgánov verejnej správy, ak sa v nich používa jazyk národnostnej menšiny, sa popri štandardizovaných geografických názvoch⁴⁵ môžu uvádzať aj označenia geografických objektov, ktoré sú vžitú a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, aj v jazyku národnostnej menšiny.

Ad 1 – 3

Obec, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., je povinná uvádzať označenie obce v jazyku národnostných menšín na dopravných značkách označujúcich začiatok obce a koniec obce, na rozhodnutiach vydaných v rámci správneho konania v jazyku národnostnej menšiny a na budovách orgánov verejnej správy. Nariadenie č. 221/1999 Z. z. v pôvodnom znení obsahovalo *zoznam obcí*, v ktorých občania SR patriaci k maďarskej, ukrajinskej, rusínskej, rómskej a nemeckej národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva. 1. januára 2012 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády SR č. 534/2011 Z. z., ktorým bolo doplnené uvedené nariadenie o *zoznam označení obcí v jazykoch národnostných menšín*. V zozname sa uvádzajú záväzné tvary označení obcí vo vyššie uvedených jazykoch národnostných menšín. Označenia obcí, v ktorých občania SR patriaci k rómskej národnostnej menšine tvoria najmenej 20 % obyvateľstva, sú totožné s názvami obcí v štátnom jazyku.

Umiestňovanie dopravných značiek označujúcej začiatok a koniec obce je v pôsobnosti konkrétneho správcu pozemnej komunikácie. V zmysle § 3d ods. 1 – 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“) sú diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a cesty I. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a obce vo vlastníctve štátu, ak osobitný predpis⁴⁶ neustanovuje inak. Cesty II. a III. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Prejazdne úseky

⁴⁵ Zákon č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii v znení neskorších predpisov.

⁴⁶ Napríklad § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov, zákon č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 747/2004 Z. z.

ciest II. a III. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu. Miestne komunikácie sú vo vlastníctve obcí.

Podľa § 3d ods. 5 písm. a) – f) cestného zákona správu pozemných komunikácií vykonávajú:

- a) ak ide o diaľnice, cesty pre motorové vozidlá a cesty podľa schváleného plánu rozvoja diaľnic a ciest vo vlastníctve štátu okrem ich prejazdnych úsekov cez colné priestory a koncesných ciest – Národná diaľničná spoločnosť⁴⁷;
- b) ak ide o cesty vo vlastníctve štátu okrem ich prejazdnych úsekov cez colné priestory – právnické osoby na tento účel zriadené ministerstvom⁴⁸;
- c) ak ide o cesty vo vlastníctve samosprávneho kraja, samosprávny kraj, prípadne právnické osoby ním na tento účel založené alebo zriadené;
- d) ak ide o prejazdne úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne komunikácie a účelové komunikácie vo vlastníctve obce – obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené;
- e) ak ide o účelové komunikácie vo vlastníctve štátu⁴⁹ – právnické osoby, ktorým celkom alebo prevažne slúžia;
- f) ak ide o prejazdne úseky cez colné priestory – príslušné colné orgány po dohode s cestným správnym orgánom a správcom diaľnice alebo cesty vedúcej k hraničnému priechodu.

Vyššie uvedení správcovia pozemných komunikácií sú povinní zabezpečiť plnenie povinnosti uvádzať označenia obcí, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z., na dopravných značkách označujúcich začiatok obce a koniec obce v jazyku národnostnej menšiny.

V obciach, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z. v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. sa popri **názve obce** v štátnom jazyku uvádza aj **označenie obce** v jazyku národnostnej menšiny na budovách orgánov verejnej správy. Zároveň v zmysle § 2 ods. 6 zákona č. 184/1999 Z. z. **označenie orgánu verejnej správy** v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., sa uvádza popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny. Podľa § 7c ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. sa ustanovenie § 2 ods. 6 tohto zákona nepoužije, ak sa označenie orgánu verejnej správy v jazyku národnostnej menšiny zhoduje s názvom v štátnom jazyku.

V obciach, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z. v súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. sa popri názve obce v štátnom jazyku uvádza aj označenie obce v jazyku národnostnej menšiny na rozhodnutiach vydaných v jazyku menšiny⁵⁰.

Podľa zákona č. 184/1999 Z. z. sa môže označenie obce v jazyku národnostnej menšiny v obci uvádzať aj pri označení železničnej stanice, autobusovej stanice, letiska a prístavu. Podľa § 7c ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. sa ustanovenie § 4 ods. 1 až 3 tohto zákona nepoužije, ak sa označenie obce v jazyku národnostnej menšiny zhoduje s názvom v štátnom jazyku.

Ad 4

Podľa § 2b ods. 1 – 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“):

1. obec určuje a mení nariadením názvy ulíc a iných verejných priestranstiev;
2. v obci, v ktorej je viac ulíc alebo iných verejných priestranstiev, má každá ulica alebo iné verejné priestranstvo svoj názov;

⁴⁷ Zákon č. 639/2004 Z. z. o Národnej diaľničnej spoločnosti a o zmene a doplnení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.

⁴⁸ § 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách.

⁴⁹ Napríklad § 6 zákona č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 304/1995 Z. z.

⁵⁰ Podrobnejšie k vydávaniu rozhodnutí v správnom konaní v jazyku národnostnej menšiny pozri čl. VIII bod 4 tohto metodického usmernenia.

3. názvy ulíc a iných verejných priestranstiev sa určujú s prihliadnutím na históriu obce, na významné nežijúce osobnosti, na veci a podobne. Nepripustné sú názvy po žijúcich osobách, názvy dlhé, duplicitné, urážajúce mravnosť, náboženské alebo národnostné cítenie, jazykovo nesprávne a názvy nepriliehavé vzhľadom na históriu obce;
4. označenie ulíc a iných verejných priestranstiev v jazyku národnostnej menšiny v obciach, ktoré sú uvedené v nariadení č. 221/1999 Z. z., upravuje zákon č. 184/1999 Z. z.;
5. označovanie ulíc a iných verejných priestranstiev názvami zabezpečuje obec na vlastné náklady.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. obec, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., môže na svojom území označovať ulice a iné miestne geografické značenia (napríklad značenia miestnych budov, historických pamiatok, riek, parkov, lesov a podobne) aj v jazyku národnostnej menšiny. Právne predpisy teda rozlišujú medzi *názvom ulice*, ktorý je v štátnom jazyku a na ktorý sa vzťahujú ustanovenia zákona o obecnom zriadení a *označením ulice v jazyku národnostnej menšiny*, ktoré upravuje zákon č. 184/1999 Z. z.

Označovanie ulíc podrobnejšie upravuje vyhláška č. 31/2003 Z. z. Ministerstva vnútra SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a o číslovaní stavieb (vydaná podľa § 27a ods. 1 zákona o obecnom zriadení v znení zákona č. 453/2001 Z. z.). Uvádzanie označení ulíc a iných miestnych geografických značení v jazyku národnostnej menšiny upravuje § 3 ods. 3 tejto vyhlášky, podľa ktorého sa názvy ulíc v jazyku národnostnej menšiny uvádzajú spravidla na jednej orientačnej tabuli pod názvom ulice v štátnom jazyku; to platí aj o označovaní ulíc ďalšími orientačnými údajmi v jazyku národnostnej menšiny. O označení ulice alebo iného geografického značenia v jazyku národnostnej menšiny rozhoduje obec. Rozhodovanie o tejto veci nie je explicitne uvedené v § 11 ods. 4 zákona o obecnom zriadení, ktoré vymenúva hlavné oblasti, o ktorých rozhoduje obecné zastupiteľstvo. Obecné zastupiteľstvo si však rozhodovanie v danej veci môže vyhradiť v štatúte.

Ad 5

V súvislosti s používaním označenia geografických objektov, ktoré sú vžitá a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, sa môžu uvádzať aj v jazyku národnostnej menšiny, zákon č. 184/1999 Z. z. odkazuje na § 18 zákona o geodézii a kartografii. Príslušné ustanovenia tohto zákona sú uvedené v článku IV. bod 22 tohto metodického usmernenia, ktoré sa podrobnejšie zaoberá štandardizovanými geografickými názvami.

Ustanovenie zákona č. 184/1999 Z. z., ktoré upravuje túto oblasť, obsahuje odkaz na zákon o geodézii a kartografii a zároveň zákon o geodézii a kartografii v ustanovení, ktoré obsahuje túto oblasť odkazuje na zákon č. 184/1999 Z. z. Vychádzajúc z ustanovení týchto zákonov je zrejmé, že oblasť štandardizovaných geografických názvov upravuje zákon o geodézii a kartografii a oblasť označení geografických objektov, ktoré sú vžitá a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, upravuje zákon č. 184/1999 Z. z.

Možnosť uvádzania označenia geografických objektov, ktoré sú vžitá a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, sa v zmysle § 4 ods. 5 zákona č. 184/1999 Z. z. viaže na tieto špecifické oblasti: odborné publikácie, tlač, iné prostriedky masovej komunikácie a úradná činnosť orgánov verejnej správy.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa § 13 ods. 2 písm. a) – c) školského zákona v súlade s právom detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na vzdelanie v ich materinskom jazyku ustanoveným v § 12 ods. 3 tohto zákona sa v učebniciach, ako aj v učebných textoch a pracovných zošitoch vydávaných v jazyku národnostnej menšiny uvádzajú geografické názvy nasledovným spôsobom:

- a) geografické názvy, ktoré sú vžitú a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, sa uvádzajú dvojazyčne, a to najprv v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a následne v zátvorke alebo za lomkou v štátnom jazyku, a to spôsobom, ktorý bol používaný v učebniciach schválených v rokoch 2002 až 2006;
- b) kartografické diela sa uvádzajú v štátnom jazyku;
- c) na konci učebnice sa uvedie súhrnný prehľad geografických názvov vo forme slovníka v jazyku národnostnej menšiny a v štátnom jazyku.

Čl. XII

Informácie týkajúce sa ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti alebo majetku v jazyku národnostnej menšiny

V súlade s prvou vetou § 4 ods. 6 zákona č. 184/1999 Z. z. sa v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z. uvádzajú informácie týkajúce sa ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti alebo majetku občanov SR na miestach prístupných pre verejnosť popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny. Táto zákonná povinnosť sa týka každého subjektu, teda všetkých právnických osôb a fyzických osôb a v zmysle tohto ustanoveniami sa miestami prístupnými pre verejnosť rozumejú všetky verejné priestory v katastri obcí nachádzajúce sa v nariadení č. 221/1999 Z. z., a to napríklad: ulice, námestia, budovy orgánov verejnej správy, obchody, reštaurácie, športové ihriská, parky, ako aj verejné priestory v extraviláne takejto obce.

V zmysle § 8 ods. 6 zákona o štátnom jazyku sa uvádzajú všetky nápisy, reklamy a oznamy určené na informovanie verejnosti, najmä v predajniach, na športoviskách, v reštauračných zariadeniach, na uliciach, pri cestách a nad nimi, na letiskách, autobusových staniciach a železničných staniciach, vo vozidlách verejnej dopravy v štátnom jazyku. V nápisoch a oznamoch určených na informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny a v štátnom jazyku v obciach, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z. a v reklame sa poradie textov neurčuje. Veľkosť, farba a typ písma informácií týkajúcich sa ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti alebo majetku občanov SR v jazyku národnostnej menšiny nie je zvlášť právnymi predpismi upravená.

Ak vzor informácie týkajúcej sa ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti alebo majetku občanov SR vyhotovuje ústredný orgán štátnej správy, tento vyhotoví aj ich ekvivalent v jazykoch národnostných menšín. Ak je vzor takejto informácie ustanovený zákonom alebo podzákonou právnou normou, tento má obsahovať aj ich ekvivalenty v jednotlivých jazykoch národnostných menšín.

Ak vzor takýchto informácií zabezpečuje orgán verejnej správy sám, je zodpovedný aj za prípravu ekvivalentov v jazykoch národnostných menšín. Orgán verejnej správy sa v tejto súvislosti môže obrátiť so žiadosťou o odbornú a metodickú pomoc v zmysle § 7a ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. na úrad vlády.

Čl. XIII

Nápisy a oznamy určené na informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny

V súlade s druhou vetou § 4 ods. 6 zákona č. 184/1999 Z. z. sa všetky nápisy a oznamy určené na informovanie verejnosti, najmä v predajniach, na športoviskách, v reštauračných zariadeniach, na uliciach, pri cestách a nad nimi, na letiskách, autobusových staniciach a železničných staniciach, môžu uvádzať aj v jazyku národnostnej menšiny. Na uvedené ustanovenie tohto zákona sa nevzťahuje obmedzená územná pôsobnosť na obce, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z. Na uvedené nápisy a oznamy sa opätovne vzťahuje §

8 ods. 6 zákona o štátnom jazyku, ktorého text je uvedený v čl. XII. Rovnako taktiež platí, že veľkosť, farba a typ písma nápisov a oznamov určených na informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny nie je zvlášť právnymi predpismi upravená. Podľa poslednej vety tohto ustanovenia v nápisoch a oznamoch určených na informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny a v štátnom jazyku v obciach, kde sa v úradnom styku používa jazyk tejto národnostnej menšiny podľa zákona č. 184/1999 Z. z. a v reklame sa poradie textov neurčuje. Z uvedeného vyplýva, že v obciach, ktoré sa nachádzajú v nariadení vlády č. 221/1999 Z. z., môže byť text v jazyku národnostnej menšiny uvedený na prvom mieste. Podľa § 8 ods. 7 zákona o štátnom jazyku povinnosť stanovená v odseku 6 tohto paragrafu sa nevzťahuje na obchodné meno, ochrannú známku, názov inštitúcie zapísaný alebo zaradený do registrov alebo zoznamov podľa zákonov platných v SR alebo v inom členskom štáte Európskej únie alebo v zmluvnom štáte Dohody o Európskom hospodárskom priestore. Povinnosť sa nevzťahuje tiež na použitie mena a priezviska, ktoré sú súčasťou nápisu, reklamy a oznamu určeného na informovanie verejnosti, a na niektoré zaužívané výrazy v cudzom jazyku, ktoré sa zvyčajne používajú spolu s obchodnou značkou v texte reklám, sú známe najširšej verejnosti a sú súčasťou reklamy.

Čl. XIV

Nápisy na pomníkoch, pamätníkoch a pamätných tabuliach v jazyku národnostnej menšiny

V súlade s § 4 ods. 7 zákona č. 184/1999 Z. z. sa nápisy na pamätníkoch, pomníkoch a pamätných tabuliach môžu uvádzať popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny. Za pamätník a pomník sa nepovažuje náhrobný kameň, náhrobná doska ani náhrobná tabuľa. Predmetné ustanovenie odkazuje na zákon o štátnom jazyku, ktorý v § 5 ods. 8 upravuje, že nápisy na pamätníkoch, pomníkoch a pamätných tabuliach sa uvádzajú v štátnom jazyku. Ak obsahujú text v iných jazykoch, inojazyčné texty nasledujú až po texte v štátnom jazyku a musia byť obsahovo totožné s textom v štátnom jazyku. Inojazyčný text sa uvádza rovnakým alebo menším písmom ako text v štátnom jazyku. Stavebník môže požiadať Ministerstvo kultúry SR o záväzné stanovisko z hľadiska súladu nápisu na pamätníku, pomníku a pamätnej tabuli so zákonom o štátnom jazyku. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na historické nápisy na pamätníkoch, pomníkoch a pamätných tabuliach, ktoré podliehajú ochrane podľa osobitného predpisu⁵¹. Na pamätníkoch, pomníkoch a pamätných tabuliach s textom nápisu v jazyku národnostnej menšiny a v štátnom jazyku v obciach, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z., sa poradie textov neurčuje.

Čl. XV

Všeobecne záväzné právne predpisy v jazyku národnostnej menšiny

V súlade s prvou vetou § 4 ods. 8 zákona č. 184/1999 Z. z. v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., orgán verejnej správy v rámci svojej pôsobnosti zabezpečuje na požiadanie informácie o všeobecne záväzných právnych predpisoch popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny. Predmetné ustanovenie odkazuje na zákon o štátnom jazyku, ktorý v § 3 ods. 2 písm. a) ustanovuje, že v štátnom jazyku sa vydávajú zákony, nariadenia vlády a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy vrátane predpisov orgánov územnej samosprávy, rozhodnutia a iné verejné listiny; tým nie je dotknuté používanie jazykov národnostných menšín a používanie cudzích jazykov podľa zákona č. 184/1999 Z. z. a školského zákona.

⁵¹ Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení zákona č. 479/2005 Z. z.

Forma požiadania o informácie o všeobecne záväzných právnych predpisoch v jazyku národnostnej menšiny môže byť ústna alebo písomná. Rovnako odpoveď na takéto požiadanie môže byť ústna alebo písomná v závislosti od konkrétnej požiadavky občana SR. Informácia môže spočívať v poskytnutí samotného textu všeobecne záväzného právneho predpisu alebo vysvetlenia potrebného postupu v zmysle všeobecne záväzného právneho predpisu.

V súlade s druhou vetou § 4 ods. 8 zákona č. 184/1999 Z. z. obec, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., môže vydávať všeobecne záväzné nariadenia v rámci svojej pôsobnosti popri znení v štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny; v takomto prípade je rozhodujúce znenie v štátnom jazyku.

Čl. XVI

Miestne referendum o zmene označenia obce

V súlade s § 4a ods. 1 a 2 zákona č. 184/1999 Z. z. môže obec, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., formou hlasovania svojich obyvateľov rozhodnúť o zmene označenia obce v jazyku národnostnej menšiny uvedenej v nariadení vlády SR. Na miestne referendum o zmene označenia obce sa vzťahuje § 11a ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého obecné zastupiteľstvo vyhlási miestne referendum, ak ide o zmenu označenia obce. Podrobnejšie o miestnom referende o zmene označenia obce pozri v čl. IV bod 19 a 20 tohto metodického usmernenia.

Čl. XVII

Používanie jazyka národnostnej menšiny pred súdmi a v iných oblastiach

V súlade s § 5 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. právo používať jazyk národnostnej menšiny v konaní pred súdmi a v iných oblastiach upravujú aj osobitné zákony. Uvedené ustanovenie v odkaze na tieto osobitné zákony uvádza napríklad Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 160/1998 Z. z.), Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 588/2001 Z. z.), § 18 Občianskeho súdneho poriadku⁵², § 2 Trestného poriadku, § 5 ods. 1 písm. e) zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, § 23 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, § 2 ods. 1 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení zákona č. 13/2006 Z. z., § 16 a § 19 ods. 3 a 4 zákona č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov, § 2 ods. 8 zákona č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel, § 6 ods. 5 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií), § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V súvislosti s používaním jazyka národnostnej menšiny pred súdmi je dôležité upozorniť, že zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok. Nový civilný sporový poriadok v § 155 ods. 1 a 2 ustanovuje, že každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci príberie súd tlmočníka. Trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát.

⁵² Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

Čl. XVIII

Oblasť predškolskej výchovy, základných škôl, stredných škôl a kultúry

V súlade s § 5 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. sa ustanovenie § 2 ods. 1⁵³ nevzťahuje na oblasť predškolskej výchovy, základných škôl, stredných škôl a kultúry. Používanie jazyka národnostnej menšiny v týchto oblastiach upravujú osobitné zákony. Uvedené ustanovenie v odkaze na tieto osobitné zákony uvádza napríklad zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a školský zákon.

Čl. XIX

Zdravotníctvo a sociálna oblasť

V súlade s § 5 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. občan SR, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine, môže pri komunikácii s personálom zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb alebo zariadení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., používať jazyk národnostnej menšiny. Zdravotnícke zariadenie alebo zariadenie sociálnych služieb alebo zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa predchádzajúcej vety umožní používanie jazyka národnostnej menšiny podľa tohto zákona a osobitných zákonov, ak to podmienky daného zariadenia dovoľujú.

Používanie jazykov v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti upravuje aj § 8 ods. 4 zákona o štátnom jazyku, v ktorom sa uvádza, že agenda zdravotníckych zariadení a zariadení sociálnych služieb sa vedie v štátnom jazyku. Komunikácia personálu týchto zariadení s pacientmi alebo klientmi sa vedie spravidla v štátnom jazyku; ak ide o pacienta alebo klienta, ktorého materinský jazyk je iný ako štátny jazyk, komunikácia sa môže viesť v jazyku, v ktorom sa možno s pacientom alebo klientom dorozumieť. Členovia personálu nie sú povinní ovládať cudzí jazyk ani jazyk národnostnej menšiny. Pacient alebo klient, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine, môže v týchto zariadeniach v obciach, ktoré sa nachádzajú v nariadení č. 221/1999 Z. z., používať v komunikácii s personálom svoj materinský jazyk.

V prípade informovaného súhlasu pred vykonaním sterilizácie osoby podľa § 40 ods. 6 písm. a) a b) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov Ministerstvo zdravotníctva SR ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o poučení, ktoré predchádza informovanému súhlasu pred vykonaním sterilizácie osoby a vzory informovaného súhlasu v štátnom jazyku a v jazykoch národnostných menšín. V súlade s uvedeným vydalo Ministerstvo zdravotníctva SR s účinnosťou od 1. apríla 2014 vyhlášku č. 56/2014 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o poučení, ktoré predchádza informovanému súhlasu pred vykonaním sterilizácie osoby a vzory informovaného súhlasu pred vykonaním sterilizácie osoby v štátnom jazyku a v jazykoch národnostných menšín.

Čl. XX

Informovanie verejnosti v jazyku národnostnej menšiny

Oblasť informovania verejnosti v jazyku národnostnej menšiny podrobne upravuje § 5a zákona č. 184/1999 Z. z., a to prostredníctvom:

⁵³ Ak občania SR, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine a majú trvalý pobyt v danej obci, tvoria podľa dvoch po sebe nasledujúcich sčítaní obyvateľov v obci najmenej 15 % obyvateľov, majú právo v tejto obci používať v úradnom styku jazyk národnostnej menšiny.

- **miestneho rozhlasu alebo iných technických zariadení:**

v súlade s § 5a ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. oznamy určené na informovanie verejnosti prostredníctvom miestneho rozhlasu alebo prostredníctvom iných technických zariadení sa v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., môžu zverejňovať popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny. Podľa § 5 ods. 4 zákona o štátnom jazyku tieto oznamy možno zverejniť aj v inom jazyku po ich zverejnení v štátnom jazyku. To znamená, že tento oznam sa zverejní vždy najskôr v štátnom jazyku a následne môže byť zverejnený aj v jazyku národnostnej menšiny;

- **zverejňovania dôležitých informácií uvedených na úradnej tabuli, webovom sídle a vo vydávanej periodickej tlači obce:**

podľa § 5a ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. obec, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., zverejňuje dôležité informácie uvedené na úradnej tabuli obce, na webovom sídle obce a vo vydávanej periodickej tlači⁵⁴, popri štátnom jazyku aj v jazyku národnostnej menšiny, a to:

- a) informácie o zložení a právomoci orgánov samosprávy obce;
- b) prehľad právnych predpisov, pokynov, inštrukcií, výkladových stanovísk, podľa ktorých obec koná a rozhoduje alebo ktoré upravujú práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb vo vzťahu k obci;
- c) miesto, čas a spôsob, akým je možné získavať informácie a informácie o tom, kde môžu podať fyzické osoby alebo právnické osoby žiadosť, návrh, podnet, sťažnosť alebo iné podanie;
- d) postup, ktorý musí obec dodržiavať pri vybavovaní všetkých žiadostí, návrhov a iných podaní, vrátane príslušných lehôt, ktoré je potrebné dodržať;
- e) sadzobník správnych poplatkov⁵⁵, ktoré obec vyberá za úkony a konania správnych orgánov, a sadzobník úhrad za sprístupňovanie informácií;
- f) informácie o hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s majetkom obce;

- **príležitostných tlačovín v jazyku národnostnej menšiny určených pre verejnosť:**

podľa § 5a ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. príležitostné tlačoviny určené pre verejnosť na kultúrne účely, katalógy galérií, múzeí, knižníc, programy kín, divadiel, koncertov a ostatných kultúrnych podujatí sa v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., môžu vydávať v jazyku národnostnej menšiny, pričom základné informácie musia byť uvedené aj v štátnom jazyku. V súlade s týmto ustanovením sa základnými informáciami rozumejú informácie o názve podujatia, o čase a mieste konania podujatia a základné informácie o obsahu podujatia. Tieto informácie musia byť uvedené aj v štátnom jazyku, pričom sa neurčuje, v akom rozsahu má byť uvedený text v štátnom jazyku a aká má byť veľkosť písmen v štátnom jazyku či v jazyku národnostnej menšiny.

Čl. XXI

Rozširovanie a prijímanie informácií prostredníctvom televízneho a rozhlasového vysielania v jazyku národnostnej menšiny

V súlade s § 5b zákona č. 184/1999 Z. z. občania SR, ktorí sú osobami patriacimi k národnostnej menšine, majú právo rozširovať a prijímať informácie v jazyku národnostnej menšiny prostredníctvom Rozhlasu a televízie Slovenska. Regionálne a lokálne vysielanie

⁵⁴ § 2 ods. 1 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon).

⁵⁵ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

televíznej programovej služby alebo rozhlasovej programovej služby v jazykoch národnostných menšín sa realizuje za podmienok upravených osobitnými zákonmi⁵⁶.

Hlavné činnosti Rozhlasu a televízie Slovenska v oblasti vysielania v jazykoch národnostných menšín podľa § 5 ods. 1 písm. b) a g) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov sú:

- vysielanie najmenej štyroch rozhlasových programových služieb, z ktorých jedna je určená na vysielanie obsahovo a regionálne vyvážených programov v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území SR; ak Rozhlas a televízia Slovenska vysielala viac ako štyri rozhlasové programové služby, aspoň štyri z nich sa realizujú celoplošným vysielaním a ak vysielala len štyri rozhlasové programové služby, aspoň tri z nich sa realizujú celoplošným vysielaním;
- vysielanie obsahovo a regionálne vyvážených programov v jazykoch národnostných menšín a etnických skupín žijúcich na území SR v časovom rozsahu zodpovedajúcom národnostnému a etnickému zloženiu obyvateľstva SR; na zabezpečenie výroby a vysielania programov pre národnostné menšiny a etnické skupiny zriaďuje Rozhlas a televízia Slovenska samostatné organizačné útvary Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie.

Čl. XXII

Vytváranie podmienok na používanie jazyka národnostnej menšiny

V súlade s § 7 ods. 1 zákona č. 184/1999 Z. z. orgán verejnej správy a jeho zamestnanci sú povinní používať v úradnom styku štátny jazyk a za podmienok ustanovených týmto zákonom a osobitnými zákonmi používajú aj jazyk národnostnej menšiny. Orgán verejnej správy a jeho zamestnanci nie sú povinní ovládať jazyk národnostnej menšiny.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že podľa § 38 ods. 1 písm. e) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) medzi podmienky prijatia do štátnej služby patrí ovládanie štátneho jazyka. Ustanovenie § 38 ods. 2 písm. b) a c) citovaného zákona ustanovuje, že ďalšími podmienkami prijatia do štátnej služby sú aj ovládanie cudzieho jazyka, ak túto požiadavku na vykonávanie štátnej služby určí služobný úrad, resp. splnenie ďalších požiadaviek ustanovených osobitným predpisom alebo určených služobným úradom potrebných na riadne vykonávanie štátnej služby podľa opisu štátnozamestnaneckého miesta. V zmysle § 4 ods. 2, vyhlášky úradu vlády č. 126/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vzdelávaní štátnych zamestnancov, ktorý sa týka druhov kompetenčného vzdelávania, je jazykové kompetenčné vzdelávanie zamerané na udržiavanie a zdokonaľovanie úrovne ovládania a) štátneho jazyka a b) cudzieho jazyka najmä pre skupinu štátnych zamestnancov, ktorým ovládanie cudzieho jazyka vyplýva z opisu štátnozamestnaneckého miesta alebo *jazyka národnostnej menšiny pre skupinu štátnych zamestnancov vykonávajúcich štátnu službu v obciach vymedzených v nariadení č. 221/1999 Z. z.*

Podľa ods. 2 uvedeného paragrafu orgán verejnej správy v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., je povinný vytvárať podmienky na používanie jazyka národnostnej menšiny podľa tohto zákona a osobitných zákonov. Toto ustanovenie úzko súvisí s ďalšími ustanoveniami tohto zákona, najmä s treťou vetou ustanovenia § 2 ods. 3, podľa ktorého orgán verejnej správy vytvorí podmienky na uplatnenie práva podľa prvej vety ustanovenia adekvátnym spôsobom, pričom si môže určiť časový priestor na vybavovanie vecí v jazyku

⁵⁶ Napríklad zákon č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 220/2007 Z. z. o digitálnom vysielaní programových služieb a poskytovaní iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní) v znení neskorších predpisov.

národnostnej menšiny.

Zamestnávanie odborných zamestnancov ovládajúcich jazyk národnostnej menšiny nie je jediným spôsobom zabezpečenia používania jazyka národnostnej menšiny v komunikácii s príslušným orgánom verejnej správy. Pokiaľ orgán verejnej správy z objektívnych dôvodov nemôže zamestnať odborných zamestnancov ovládajúcich príslušný jazyk národnostnej menšiny, orgán verejnej správy zabezpečí možnosť používania jazyka národnostnej menšiny iným spôsobom. Výhodou zamestnanca je znalosť jazyka národnostnej menšiny. Podrobnejšie pozri časť VIII. bod 2 tohto metodického usmernenia.

V súlade s § 1 ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z., ak komunikácia prebieha v jazyku národnostnej menšiny zamestnanci orgánu verejnej správy majú používať pri komunikácii s občanmi SR patriacimi k národnostnej menšine kodifikovanú alebo štandardizovanú podobu príslušného jazyka národnostnej menšiny⁵⁷. Pri používaní odbornej terminológie v jazyku národnostnej menšiny sa odporúča vychádzať z odborných terminologických slovníkov, ktoré sú zverejnené na webovom sídle splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny⁵⁸.

Čl. XXIII

Používanie jazyka národnostnej menšiny v služobnom styku v obecnej polícii

V súlade s § 7 ods. 3 zákona č. 184/1999 Z. z. obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., sa v obecnej polícii môže v služobnom styku používať okrem štátneho jazyka aj jazyk národnostnej menšiny, ak s tým prítomní súhlasia. Podrobnejšie o služobnom styku pozri čl. IV bod 25 tohto metodického usmernenia.

Čl. XXIV

Používanie jazyka národnostnej menšiny v komunikácii s ozbrojenými silami SR, ozbrojenými bezpečnostnými zbormi, inými ozbrojenými zbormi, Hasičským a záchranným zborom a obecnou políciou

V súlade s § 7 ods. 4 zákona č. 184/1999 Z. z. ak príslušníci ozbrojených síl SR, ozbrojených bezpečnostných zborov, iných ozbrojených zborov, Hasičského a záchranného zboru a obecnej polície ovládajú jazyk národnostnej menšiny, v obci, ktorá sa nachádza v nariadení č. 221/1999 Z. z., môžu používať jazyk národnostnej menšiny pri komunikácii s občanmi SR, ktorí patria k národnostnej menšine. Podrobnejšie o ozbrojených silách SR, ozbrojených bezpečnostných zboroch, iných ozbrojených zboroch, Hasičskom a záchrannom zbere a obecnej polícii pozri čl. IV bod 25 tohto metodického usmernenia.

Čl. XXV

Pôsobnosť Úradu vlády SR v oblasti používania jazykov národnostných menšín

Pôsobnosť úradu vlády⁵⁹ v oblasti používania jazykov národnostných menšín je upravená v § 7a zákona č. 184/1999 Z. z. V súlade s ods. 1 tohto paragrafu úrad vlády poskytuje odbornú

⁵⁷ Podrobnejšie k pojmom kodifikovaný a štandardizovaný jazyk pozri v čl. IV bod 4 a 5 tohto metodického usmernenia.

⁵⁸ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovniky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>

⁵⁹ Podľa čl. 5 ods. 2 písm. e) bod 4 Organizačného poriadku Úradu vlády SR generálny tajomník služobného úradu okrem iného zabezpečuje plnenie úloh podľa zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín.

Podľa čl. 23 ods. 2 písm. e) Organizačného poriadku Úradu vlády SR Kancelária generálneho tajomníka služobného úradu pri výkone svojej činnosti najmä zabezpečuje vybavovanie podaní podľa zákona o používaní jazykov národnostných menšín v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny.

a metodickú pomoc orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní tohto zákona. Úrad vlády podľa ods. 2 tohto paragrafu predkladá vláde SR raz za dva roky správu o stave používania jazykov národnostných menšín na území SR. K správe pred jej predložením zaujme stanovisko Rada vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť⁶⁰. Na účel prípravy správy je podľa ods. 3 tohto paragrafu úrad vlády oprávnený vyžadovať od orgánov verejnej správy informácie a písomné podklady o používaní jazyka národnostných menšín v oblasti ich pôsobnosti. Správa o stave používania jazykov národnostných menšín na území SR za rok 2012, ako aj za obdobie rokov 2013 – 2014 a 2015 – 2016 je v slovenskom a anglickom jazyku zverejnená na webovom sídle: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/jazyky-narodnostnych-mensin/>.

Čl. XXVI **Správne delikty**

Podľa § 7b ods.1 zákona č. 184/1999 Z. z. sa správneho deliktu na úseku používania jazykov národnostných menšín dopustí orgán verejnej správy, ktorý v obci nachádzajúcej sa v nariadení č. 221/1999 Z. z.:

- a) neumožní občanovi SR, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine, komunikovať v ústnom a písomnom styku v jazyku národnostnej menšiny alebo ho o takejto možnosti neinformuje (§ 2 ods. 3)⁶¹;
- b) na požiadanie občana SR, ktorý je osobou patriacou k národnostnej menšine, nevydá rovnopis rozhodnutia a rodný list, sobášny list alebo úmrtný list aj v jazyku národnostnej menšiny (§ 2 ods. 4 a 5)⁶²;
- c) nezabezpečí svoje označenie na budove, v ktorej sídli, aj v jazyku národnostnej menšiny (§ 2 ods. 6)⁶³;
- d) neposkytne na požiadanie úradný formulár vydaný v rozsahu jeho pôsobnosti aj v jazyku národnostnej menšiny (§ 2 ods. 7)⁶⁴;
- e) nezabezpečí na svojom území označenie obce v jazyku národnostnej menšiny vo svojej pôsobnosti v prípadoch ustanovených v § 4 ods. 1⁶⁵;
- f) nezabezpečí uvedenie informácií, nápisov a oznamov vo svojej pôsobnosti podľa § 4 ods. 6 prvej vety⁶⁶;
- g) nezabezpečí na požiadanie informácie o všeobecne záväzných právnych predpisoch aj v jazyku národnostnej menšiny (§ 4 ods. 8)⁶⁷;

Podľa čl. 23 ods. 2 písm. f) Organizačného poriadku Úradu vlády SR Kancelária generálneho tajomníka služobného úradu pri výkone svojej činnosti najmä zabezpečuje poskytovanie odbornej a metodickej pomoci orgánom verejnej správy a organizačným zložkám bezpečnostných a záchranných zborov pri vykonávaní zákona o používaní jazykov národnostných menšín v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny.

Podľa čl. 23 ods. 2 písm. g) Organizačného poriadku Úradu vlády SR Kancelária generálneho tajomníka služobného úradu pri výkone svojej činnosti najmä zabezpečuje vypracovanie správy raz za dva roky o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny a jej predloženie na rokovanie vlády prostredníctvom vedúceho úradu vlády.

⁶⁰ Rada vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť je podľa § 2 ods. 3 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy jedným zo stálych poradných orgánov vlády SR.

⁶¹ Podrobnejšie pozri článok VIII. bod 1 až 3 tohto metodického usmernenia.

⁶² Podrobnejšie pozri článok VIII. bod 4 a 5 tohto metodického usmernenia.

⁶³ Podrobnejšie pozri článok XI. bod 1 tohto metodického usmernenia.

⁶⁴ Podrobnejšie pozri článok VIII. tohto metodického usmernenia.

⁶⁵ Podrobnejšie pozri článok XI. bod 1 tohto metodického usmernenia.

⁶⁶ Podrobnejšie pozri článok XII. tohto metodického usmernenia.

⁶⁷ Podrobnejšie pozri článok XV. tohto metodického usmernenia.

h) neposkytne úradu vlády informácie a písomné podklady podľa § 7a ods. 3⁶⁸.

Podľa § 7b ods. 2 zákona č. 184/1999 Z. z. sa správneho deliktu na úseku používania jazykov národnostných menšín dopustí právnická osoba alebo fyzická osoba podnikateľ, ktorá neuvedie nápis alebo oznam podľa § 4 ods. 6 aj v jazyku národnostnej menšiny, ak ide o nápis alebo oznam obsahujúci informáciu týkajúcu sa ohrozenia života, zdravia, majetku alebo bezpečnosti občanov SR.

V súlade s ods. 3 až 5 tohto paragrafu správne delikty podľa odsekov 1 a 2 prejednáva úrad vlády, pričom, ak úrad vlády zistí porušenie povinnosti, ktoré je správnym deliktom podľa odsekov 1 a 2 a ani po písomnom upozornení nedôjde v ním určenej lehote k náprave zistených nedostatkov, môže úrad vlády uložiť pokutu od 50 eur do 2 500 eur. Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní⁶⁹. Pri ukladaní pokuty sa prihliadne na závažnosť správneho deliktu, jeho následky, na okolnosti, za ktorých bol spáchaný, na čas trvania a opakovanie protiprávneho konania. Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, kedy sa úrad vlády dozvedel o správnom delikte, najneskôr však do dvoch rokov odo dňa, kedy došlo k jeho spáchaniu. Výnos pokút uložených podľa tohto zákona je príjmom štátneho rozpočtu.

Príloha č. 1 Zoznam orgánov verejnej správy

Príloha č. 2 Zoznam použitých skratiek

⁶⁸ Podrobnejšie pozri článok XXIII. tohto metodického usmernenia.

⁶⁹ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.